

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

ČSR odklanja nove nemške zahteve

Službeno češkoslovaško sporočilo o dogodkih zadnjih dveh dni in o vzroku splošne mobilizacije — Tudi Anglija in Francija sta mnenja, da nemški memorandum ni osnova za sporazum — Praška vlada v trajnih stikih z londonsko in pariško

Praga, 25. septembra. AA. Po češko-slovaškem radiu je bilo danes ob 12.30 objavljeno naslednje poročilo:

Sovražna propaganda širi v vseh jezikih najrazličnejše klevete o Češkoslovaški, da bi nas v svetu predstavila kot rušitelje miru. Danes se ta propaganda poslužuje naših mobilizacijskih ukrepov, ki jih označuje kot poskus, da bi se prekinila pogajanja med angleškim ministrskim predsednikom in nemškim kanclerjem v Godesbergu. Ta obrekovanja najkategoričneje zavračamo, ker nimajo absolutno nikake podlage. Ves svet ve, da se mi ne poslužujemo takšnih sredstev, da bi varali javno mnenje, kakor je to navada sovražne propagande proti Češkoslovaški. Ves svet tudi ve, da naše izjave slone edino na neoporečni stvarnosti. Ponovno poudarjamo zaradi češkoslovaškega javnega mnenja, kakor tudi zaradi javnega mnenja v ostalem svetu, da to, kar hočemo zdaj sporočiti glede poteka dogodkov, predstavlja stvarnost, ki se ne naslanja samo na uradne listine češkoslovaške vlade, temveč tudi na uradna poročila angleške in francoske vlade.

Ugotavljamo kot stvarnost, v katero nihče na svetu niti najmanj ne dvomi, da je čsl. vlada v noči od torika na sredo 21. septembra letos uradno pristala na načrt angleške in francoske vlade za resna pogajanja ter odstopitev gotovega dela češkoslovaškega ozemlja, ki je nasproti nemškemu prebivalstvu. Ta pozitivni odgovor je dala češkoslovaška vlada kljub temu, da je pri tem šla preko meja, ki so bile malo prej označene celo od strani sudetskih Nemcev kot primerna osnova za reševanje sudetsko-nemškega vprašanja. Češkoslovaška vlada je sprejela težke pogoje na izrecno priporočilo dveh vlad, ki sta prevzeli nase vlogo posredovalca, to je vlade Velike Britanije in Francije, da ČSR ne bi bila obtožena, da je ovirala možnost za vzpostavitev splošnega miru v Evropi in v vsem svetu. Sprejeli smo težke pogoje v soglasju z nasveti zapadnih velesil.

Ministrski predsednik Chamberlain je zatem odpoval h kanclerju Hitlerju s pozitivnim češkoslovaškim odgovorom. Toda čim je predsednik angleške vlade v Godesbergu podal ta pozitivni odgovor, je takoj sprejel čisto nove predloge, ki v veliki meri prese-gajo tisto, kar je bilo prej dogovorjeno v Berchtesgaden. Tu se je ponovno manifestirala znana taktika, ki za pogodbeno stranko stoji v tem, da pri vsakem popustu druge pogodbene stranke postavlja večje zahteve. Angleški ministrski predsednik je prinesel iz Godesberga nov osnutek in nove pogoje Nemčije, ki so bili danes dopoldne sporočeni češkoslovaški vladi. Ze o priliki sprejema teh novih pogojev je bilo Chamberlainu jasno, da niti angleška niti francoska vlada ne bi mogli priporočati Češkoslovaški, da sprejme nove pogoje, niti da bi dalje svetovale Če-

škoslovaški, naj ostane pasivna in naj se ne pripravi na obrambo.

Zaradi tega so v petek 23. septembra ob 18.15 francoski in angleški zastopniki v Pragi po uradnem navodilu svojih vlad izjavili češkoslovaški vladi, da niti Anglija niti Francija ne moreta prevzeti nase odgovornosti, ter so svetovali Češkoslovaški, naj se zadrži pasivno. To je pomenilo, da celo velesile niso smatrale novih pogojev za resno osnovo k sporazumu.

Češkoslovaška vlada se je sestala v petek ob 20. takoj po tem sporočilu obeh diplomatov ter je prišla do zaključka, da mednarodni položaj absolutno zahteva, da je treba podvzeti obrambne ukrepe za vsako morebitnost. To toliko bolj, ker se je tedaj na naših mejah manifestirala večja aktivnost oboroženih tolp, ki so nosile krožje tujega porekla. Te tolpe so prišle iz tujega ozemlja ter napadale naše osamljene carinarnice in obmejne straže.

Češkoslovaška vlada je pred tem ukazala vsem oblastem in organom na meji, da se strogo vzdržijo vsega, kar bi mogli drugi slabo tolmačiti, posebno pa, da se ne poslužujejo orožja niti v primeru velike nevarnosti. Češkoslovaški organi niso niti v enem primeru prestopili meje, ki je bila do malo prej na videz podvržena strogemu nadzoru, a je postala zdaj popolnoma svobodna, tako da so mogle tolpe napadalec izvajati s puškami, strojnimi, ročnimi bombami in drugim orožjem napade s sosednjega nemškega ozemlja na češkoslovaško stran. Če bi bili takšno stanje gledali čisto pasivno, bi se samo po sebi spreverilo v spopad. Zaradi tega je češkoslovaška vlada prišla do zaključka, da bi njena nadaljnja pasivnost mogla postati vzrok za spopad in da bi se iz nekega dne moglo očitati, da je z nezadostnimi varnostnimi ukrepi dovolila in celo povzročila kršitev miru.

Zaradi tega je torej nekaj ur po obisku angleških in francoskih ministrov češkoslovaška vlada sklenila v petek zvečer proglasiti mobilizacijo. Češkoslovaška vlada je storila vse te korake z namenom, da ustvari pogoje, ki bi omogočili, da se pogajanja vodijo v miru in varnosti. Nobeno razumno bitje na svetu res ne bo moglo verovati, da bi mobilizacija male Češkoslovaške mogla za kogarkoli predstavljati nevarnost.

Ponavljamo torej — zaključuje na koncu češkoslovaški radio, — da do naše mobilizacije ni mogli priti v nasprotju z nasveti in navodili zapadnih velesil, ker češkoslovaška vlada ni storila nikakega koraka ves čas, kar trajala ta konflikt in da o tem ne bi bile zapadne velesile obveščene. Propaganda, ki stvar predstavlja v drugi luči, je absolutno lažniva in ne gre niti malo za tem, da bi se ohranil mir, pač pa nasprotno dela na to, da se ta mir krši.

Pred sporazumom med ČSR in Poljsko

Po varšavskih vesteh je praška vlada v načelu pristala na pogajanja o odstopu tešinskega ozemlja

Varšava, 25. septembra. AA. (Reuter). Tu uradno poročajo, da je tajnik poljskega poslanstva v Pragi opozoril češkoslovaško vlado, da poljska vlada še vedno čaka na svojo noto od 21. t. m. Tajniku poslanstva so odgovorili, da je Češkoslovaška pripravljena se pogajati s Poljsko glede njenih teritorialnih zahtev v tešinski Sleziji. Tudi agencija Pat poroča, da pričakujejo v Varšavi pritrdilen odgovor čsl. vlade. To poročilo o načelnem pristanku Če-

škoslovaške na pogajanja glede teritorialnih vprašanj je bilo objavljeno tudi po poljskem radiu ob 15. V vsej državi so to poročilo z zadovoljstvom sprejeli. V poljskem Tešinu se je ogromna množica ljudstva zbrala na trgu, pela domoljubne pesmi ter vzklíkala poljski vladi. Ljudske množice so se približale tudi obmejnemu mostu ter vzklíkale Poljakom z druge strani.

Francoza zopet v Londonu

Po dveurni seji francoske vlade sta ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet snoči odletela v London

Pariz, 25. sept. br. Francoska vlada se je sestala ob 14.30. Seja je trajala polni dve uri, Udeležili so se vsi člani vlade, vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin in nekateri državni podtajniki.

Ob 14.30 je zunanji minister Bonnet pred ministrskim predsedstvom prečital novinarjem naslednji komunikat: »Vlada je na svoji seji sprejela na znanje poročili ministrskega predsednika Daladiera in zunanjega ministra Bonnetta o mednarodnem polo-

žaju in o memorandumu, ki ga je izročil kancler Hitler ministrskemu predsedniku Chamberlainu za Češkoslovaško. Vlada je izrazila svoje popolno soglasje z izjavami, ki jih nameravata ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet v Londonu sporočiti angleški vladi.«

Novinarji so skušali dobiti od Bonnetta več informacij o vsebini memoranda in o njegovem potovanju v London, a v obeh stvareh je ostal zunanji minister skrajno

rezerviran. Iz ministrskega predsedstva se je Bonnet odpeljal v zunanje ministrstvo, kjer je imel še kratke razgovore z japonskim, ameriškim in rumunskim poslanikom. Daladier pa se je v vojnem ministrstvu sestel še enkrat z generalom Gamelinom in finančnim ministrom Marchandeauiem. Ob 17. se je tudi Bonnet pripeljal v vojno ministrstvo. Skupno z Daladierom se je nato odpeljal na bourgetsko letališče, odkoder sta ob 17.30 z letalom krenila na pot preko Rokavskega preliva v London.

Seja angleške vlade

Angleški ministrski svet je zboroval ves dan — Zvečer sta prispela Daladier in Bonnet — Čsl. odgovor na nemški memorandum izroččen

London, 25. sept. br. Najboljši dokaz, da se bližajo končne usodne odločitve, je dejstvo, da je angleška vlada že od večera v permanenti. Ministrski svet je razpravljal večerj ves dan, danes pa se je zopet sestel ob pol 11. dopoldne. Navzohi so bili vsi ministri in pritegnjeni so bili tudi glavni referenti zunanjega ministrstva.

Dopoldanska seja je trajala do 13. Po seji je predsednik Chamberlain odšel v dvor poročat kralju. Kralj ga je pridržal na obedu.

Ob 15. se je seja ministrskega sveta nadaljevala ter je trajala skoraj do 7. zvečer. Medtem se je v Parizu vršila seja francoske vlade. S seje je francoski min. predsednik Daladier sporočil, da pride z zunanjim ministrom Bonnetom zvečer v London.

Na ulicah v bližini Downing Streeta so bile zlasti v opoldanskih in večernih urah zbrane ogromne množice naroda, ki v mrzlični napetosti pričakujejo odločitev.

Med sejo ministrskega sveta je ob 18. prispel v Downing-Street češkoslovaški poslanik Jan Masaryk. Sprejela sta ga predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax. Poslanik Masaryk je izročil odgovor češkoslovaške vlade na nemški memorandum. Ko je četrte ure kasneje zapuščal zunanje ministrstvo, ga je množično pozdravljala s klici »Živela Češkoslovaška! Mi smo z vami!«

Izvedelo se je, da je češkoslovaški odgovor na nemški memorandum bil istočasno izroččen tudi francoski vladi v Parizu.

Popoldne se je tudi raznesla novica, da je prišlo med Češkoslovaško in Poljsko do sporazuma in da bo ČSR izročila Poljski nekatere kraje pri Tešinu, ki so naseljeni s prebivalstvom poljske narodnosti. Z ozirom na vesti o madžarski mobilizaciji se je v političnih krogih poudarjalo, da je po informacijah angleške vlade do- ločba pakta Male antante, ki zagotavlja

Sestanki državnikov

Predsednik Stojadinović se je sestel z rumunskim zunanjim ministrom

Subotica, 25. septembra. AA. Ko se je rumunski zunanji minister Comnen danes dopoldne vračal iz Zeneve preko Subotice v Bukarešto, se je sestel s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Mianom Stojadinovićem.

Pariz, 25. septembra. AA. (Havas). Zunanji minister Bonnet je danes dopoldne sprejel po vrsti najprej japonskega veleposlanika Sugimura, ameriškega veleposlanika Bullitta in rumunskega poslanika Tecianua.

Resno svarilo Madžarski

Pikre besede našega polslužbenega glasila — Madžari pa vendar mobilizirajo!

Beograd, 25. septembra. d. V beograjskih diplomatskih krogih je vzbudil veliko senzacijo članek nedeljskega »Vremena«, v katerem odločno zavrača madžarske zahteve po reviziji češkoslovaških mej. »Vreme« ugotavlja, da so pričele rasti na Madžarskem zadnje dni zahteve od dne do dne. »Končno so dosegle svoj vrhunec z zahtevom po skupni meji med Madžarsko in Poljsko, preko neke avtonomne Slovaške in Podkarpatske Rusije. Madžari, ki postavljajo take zahteve, očitno mislijo, da so zaključili zmagovito vojno, po kateri se deli plen. Madžarski slučaj najbolje dokazuje, kako težko je kontrolirati pamet, ko se pojavijo prvi znaki smodnikovega dima. Mi mislimo, da bodo ostale želje Madžarov samo želje tudi za bodoče čase in to tem bolj, ker si ne moremo misliti, da bi bile to želje uradne Madžarske.

Rumunija in Češkoslovaška

Zeneva, 25. sept. o. V diplomatskih krogih je vzbudil precejšnjo pozornost sestanek rumunskega zunanjega ministra Comnena z delegatom Češkoslovaške. Razpo- loženje Rumunske nazorno tolmači današ-

Uro pozneje sta pristala na hestonskem letališču v Londonu. Pozdravili so ju lord Halifax, sir Vansittart, Cadogan in še nekateri zastopniki angleške vlade ter francoski poslanik v Londonu Corbin. Z letališča sta se odpeljala v francosko poslanstvo, kjer sta ostala vse do 20. ure. Za 21. uro je bil napovedan njun sestanek z ministrskim predsednikom Chamberlainom, zunanjim ministrom Halifaxom in drugimi vodilnimi angleškimi državniki.

Češkoslovaški pomoč njenih zaveznikov v slučaju neizvane madžarskega napada, v polni veljavi.

Te vesti so izzvale veliko zadovoljstvo. Globok vtis je napravila uradna izjava češkoslovaške vlade, da je izvršila mobilizacijo po opozorilu Francije in Anglije, ki ji tudi nista mogli priporočiti pristanka na nove nemške zahteve. Iz tega se zaključuje, da je češkoslovaški odgovor na nemški memorandum v bistvu odklonilen. ČSR vztraja pri svoji Angliji in Franciji dani besedi v pogledu odstopitve nemškega ozemlja, ne more pa sprejeti zahtev, ki jih smatra za naperjene proti svojemu obstoju.

Daladier in Bonnet sta prispela po 19. uri z letalom v London in se ob 20.30 sestanela z Chamberlainom.

Velike manifestacije

London, 25. sept. rb. V Londonu so bile snoči nove manifestacije za Češkoslovaško. V Whitehallu se je zbralo preko 100 tisoč pripadnikov delavskih strokovnih organizacij in opozicijskih strank, ki so krenili v Hydepark, kjer so množično govorili Attlee, Greenwood, Dalas in drugi prvaki laburistične stranke. Množice so zahtevale odločno politiko vlade in odklonitev novih nemških zahtev.

Vedno večje množice ljudstva se tudi danes od popoldneva dalje zbirajo v bližini predsedništvu vlade in zunanjega ministrstva. Policija je dobila ojačanje iz londonskih predmestij. Ljudske množice so zelo disciplinirane.

Razgovor s portugalskim poslanikom

London, 25. septembra. AA. Čsl. je bila seja vlade končana, se je zunanji minister lord Halifax podal v Foreign office, kjer ga je že pričakoval portugalski poslanik, ki je bil poprej izrecno naprošen, da se oglasi v Foreign Officeu.

Bruseljski, 25. septembra. AA. (DNB). V zvezi z razgovorom ki ga je imel večerj predsednik belgijske vlade Spaak z zunanjim ministrom Luksemburga Behom, pravijo na merodajnih mestih, da se je luksemburški minister hotel poučiti o diplomatskih in političnih korakih, ki jih je storila belgijska vlada. V luksemburških krogih trdijo, da je Beh ob tej priliki ponovno poudaril željo luksemburške vlade, da bi dobil od velikih držav jamstvo za meje svoje vojvodine.

Dopoldne so bili nalebljeni po berlinskih ulicah tudi letaki z navodili za obrambo civilnega prebivalstva v slučaju letalskega napada. Obenem je odredilo ministrstvo za letalstvo, da morajo biti člani tako zvanje protiletalske civilne obrambe stalno pripravljene na svojih mestih in da ne smejo zapustiti poslopij, v katerih morajo opravljati svojo funkcijo. Dalje je bilo sporočeno Berlinčanom, da bo od noči Berlin že delno zatemnjen ter da naj pripravijo v slavnovanjih potrebni material za zatemnitev oken.

Knez Arsen obolel

Beod, 25. septembra. AA. Nj. kr. Vis. knez Arsen, oče Nj. V. kneza namesnika, je nedavno zbolel v Parizu. Pri bolniku je Nj. kr. Vis. kneginja Olga.

Še dve prometni nesreči

Ljubljana, 25. septembra. Reševalci so danes imeli precej opravka, kakor že nekaj nedelj. Ob 17.55 so bili poklicani v Kamnik. Posestnik Janez Kotar iz Crnuč 36 se je vozil tam okrog s svojim motociklom. Vstric kamniškega kolodvoru pa ga je zagrabil neki avto in ga vlek nekaj metrov s seboj. Rotar je obležal s precej hudimi notranjimi poškodbami. Ljudje so poklicali avtozvoščka, da bi poškodovanca odpeljal v Ljubljano, toda pri Duplici je že prihital naproti reševalni avto, ki je ranjenca prevzel in ga odpeljal v bolnišnico.

Ob 19.28 so morali reševalci pohiteti v Kozarje. Delavka Marija Knafličeva se je bila vozila s kolesom, pa je po klancu nizzol zdrvela v ograjo in obležala. Dobila je precej hude notranje poškodbe in leži v bolnišnici.

Glej tudi poročila na 3. str.

»Teden pričakovanja« Mussolini v Vicenzi

London, 25. septembra. AA. (Reuter.) Iz Rima poročajo: Ministrski predsednik Mussolini je imel danes v Vicenzi kratek govor, ki je trajal vsega skupaj samo 7 minut. Med drugim je Mussolini dejal, da se je zdaj za Evropo začel teden pričakovanja. Poudaril je, da Italija ni podvzela nikakega vojaškega ukrepa, da pa naj se nihče nikar ne čudi, če se bo tudi Italija začela pripravljati v primeru, ako bodo druge države še dalje pozivale rezerviste ali zbirale pomorske sile. Zdej ves svet prizna — je nadaljeval Mussolini — da so se delate o priliki sklepanja mirovnih pogodb napake. Kaj je treba proti temu ukreniti? Treba je popraviti ono, kar ni dobro.

Naš rimski poslanik pri ministru Ciano

Rim, 25. sept. br. Italijanski zunanji minister grof Ciano je snoči sprejel jugoslovanskega poslanika Kasidolca. Kakor poročata agencija Stefani, sta imela daljši razgovor o mednarodnem položaju. Izmenjala sta si svoje informacije o najnovejšem razvoju dogodkov v Srednji Evropi.

Drevi bo govoril Hitler

Berlin, 25. sept. AA. (Havas) Hitler se je snoči vrnil v Berlin v spremstvu zunanjan ga ministra Ribbentropa. Göbbelsa in nekaterih drugih visokih osebnosti, ki so ga bile spremljale v Godesbergu.

Berlin, 25. septembra. AA. (DNB) Minister za propagando Göbbels je objavil, da bo v ponedeljek 26. septembra ob 8. zvečer govoril kancler Hitler na velikih manifestacijah, ki bodo v Sportpalastu. Ta govor bodo prenašale vse nemške radiopostaje.

Varnostni ukrepi v raznih državah

Pariz, 25. septembra. AA. Francoska vlada je razširila svojo mobilizacijo tudi na pomorske in letalske sile in na vsa prometna sredstva.

Vzporedno z mobilizacijo v Franciji je tudi Anglija izvedla mobilizacijo pomorskih in letalskih sil.

Na Holandskem so se vršili veliki vojaški manevri, ki pa so bili prekinjeni in se je vojaštvo umaknilo v vojašnice, kjer je v strogi pripravljenosti.

Zatrujejo, da je tudi Poljska izdala nalog za pojačanje obmejnih čet na poljsko-češkoslovaški meji, prav tako tudi Madžarska.

Haag, 25. septembra. AA. (Havas). Vsa Holandija spremlja v največji mirnosti razvoj mednarodnega položaja. Vendar je javno mnenje nekoliko vznemirjeno. Vsa Holandija soglašja v tem, da je treba obdržati nevtralnost. Na meji se vrše pospešeno vse priprave, da bi se zagotovila obramba holandskega ozemlja. V vojaških krogih smatrajo, da so podvzeti vsi potrebni ukrepi za obrambo države.

Protiletalska obramba Berlina

Berlin, 25. sept. v. Nemška prestolnica je bila do večerj še dokaj mirna. Danes pa so bili izvršeni tudi v Berlinu vojaški ukrepi, ki so vznemirili Berlinčane ter jim na mah odkrili resnost položaja. Tekom dopoldneva so se pojavile na berlinskih ulicah in trgih protiletalske baterije ter se postavile na raznih pozicijah. Opazovali teh baterij so zasedli vse visoke stavbe, predvsem pa zvonike, na katerih so montirali svoje optične instrumente. Na raznih trgih se nabajajo tudi veliki žarometi in prisluškovaleci za letala. Moštvo pri protiletalskih baterijah žarometih in prisluškovalecih je v polni bojni opremini in stanju pripravljenosti.

Dopoldne so bili nalebljeni po berlinskih ulicah tudi letaki z navodili za obrambo civilnega prebivalstva v slučaju letalskega napada. Obenem je odredilo ministrstvo za letalstvo, da morajo biti člani tako zvanje protiletalske civilne obrambe stalno pripravljene na svojih mestih in da ne smejo zapustiti poslopij, v katerih morajo opravljati svojo funkcijo. Dalje je bilo sporočeno Berlinčanom, da bo od noči Berlin že delno zatemnjen ter da naj pripravijo v slavnovanjih potrebni material za zatemnitev oken.

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 25. septembra
Nedelja je v splošnem minila brez večjih dogodkov. Raznoma leto vreme je množice Ljubljancem zvrnilo, da so šli preživljati svoj vikend v okolici in na Gorenjsko, in tako se je v mestu za 24 ur polegla živahnost, ki smo jo doživljali zadnje dni. Policija je bila ves dan brez opravila, a nekajkrat so morali intervencirati reševalci.

Ranjenci v bolnišnici

Na križišču Gasliške ulice in Celovške ceste v Šiški je malo pred 16. prišlo do razburiljivega karambola med motociklistom in avtobusom. Po Gasliški ulici je prvoizletnik Slamičeve restavracije Feliks Kocbek na svojem motociklu, po cesti pa je prihitel avtobus. Kocbek se je s precejšnjo silo zaletel v avtobus, da je pri padcu dobil nerodne poškodbe po nogah in po obrazu in je padel v nezavest. V bolnici so Kocbeku, ki se je kmalu spet opomogel, obvezali rane, nakar je lahko odšel v domačo oskrbo.

Dopolodne so morali reševalci na Fužine, kjer se je ponesrečil plestarski pomočnik Rajko Renko iz Spodnje Hrušice. Na vrtu neke gostilne je za zabavo stopil na gugalnico, pa je padel z nje in se poškodoval na vratu. Iz šiske vasi pa so morali davi prepeljati v bolnišnico posestnikovega sina Jožeta Japlja. Japelj je v soboto zvečer poselel v neki gostilni pa je prišlo med fanti do prepira in pretepa. Nekdo ga je z nočem sumil v levo pleče, a je upal, da si bo lahko doma izlečil rano. Čez noč pa se mu je stanje poslabšalo, da so morali poklicati reševalce.

Iz kulturnega življenja

Z nastopom jeseni se je v mestu živje razgibalo kulturno življenje. Za »Carjem Fjodorjem« smo v soboto v dramo doživeli novo premiero, Finžgarjevo »Verigo«, v Skrbinskih režiji. Gledališče je bilo zvrhano polno, kar priča, da kriza, o kateri je bilo zadnji čas toliko govora, ni odvrgla publike od našega Talijanskega hrama. Občinstvo je domače delo sprejelo s toplimi simpatijami in je igralce ponovno z aplavzom priključilo pred zastor. Kolektivna razvalna akad. kiparja Borisa Kalina v Jakopičevem paviljonu je bila dopoldne spet deležna izredno številnega občaka. Dosedanji uspeh nazorno izpričuje, da je prepred med umetniškimi tvorcem in publiko, o kateri od časa do časa čujemo toliko tožba, lahko premostiti, če umetnikovo delo ostaja blizu življenja in resnice. Živahen promet je bil ves dan tudi v plesni dvorani Kazine, kjer razstavlja popularni Koador svoje karikature. Karikaturni, ki je v Ljubljani — kljub dejstvu, da je v svojem jedru popotnik v umetnosti — dobera pognal korenine, ima stalno tudi polne roke dela, da iz zanimivejših obrazov izlušči človekovo bistvo in značaj.

Povratek naših visokošolcev iz Prage

V nedeljskem jutru na vse zgodaj se je vrnila v Ljubljano skupina naših visokošolcev članov JC lige, ki je bila pred 18 dnevi odpotovala na študijski izlet po Češko-slovaški. Mobilizacija je zatekla naše visokošolce v čeških Budjejevicah. Kazalo je že, da se bodo morali vrniti domov z velikim ovinkom čez Rumunijo, toda posrečilo se jim je še potovati čez bivšo Avstrijo.

Njihova vrnitev je gotovo bila veliko olajšanje staršem, ki so bili zaradi svojih najdražjih že v skrbeh. Izlet sam, sprejem med brati Čehi in Slovaki ter dogodki zadnjih dni, ki so jim bili naši visokošolci žive priče, — vse to je moglo le še bolj utrditi vez, ki nas že tako dolgo vežejo s severnimi brati, ki preživljajo zdaj tako usodne dneve.

Vrnitev naših rudarjev na Westfalsko

Z nocojšnjim brzovlakom ob 21. uri se je iz Ljubljane vrnila v Nemčijo druga skupina letošnjih westfalskih izletnikov. Na ljubljanskem kolodvoru se je zbralo 160 mož in žena, fantov in deklet. Preželi so 3 tedne odihla in najrazličnejših krajih na domov.

vih svojcev, pa tudi na potovanjih po Jugoslaviji. Med njimi je kakšnih trideset Nemcev, ki so vsi preživeli krasne dneve v Jugoslaviji, da ne morejo prehaliti lepote Bleda, Jadrana in bosanskih mest. Vse so si ogledali, povsod so bili prijazno sprejeti, nič jih ni brigala visoka politika, a ko so prispeli v Ljubljano, jih je tu popolnoma presenečeno zatekel razplet usodnih dogodkov. Vendar se vsi izletniki vračajo v Nemčijo s prepričanjem, da bo nemara le še mogoče ohraniti mir in da bo svidečenje ob letu še prislejšje, kakor je bilo letos, ko sta prišli v Ljubljano zapored dve veliki skupini naših rojakov in je obkrot bilo z njimi precejšnje število njihovih nemških prijateljev.

Ko se je vrnila pred štirimi tedni prva skupina iz Jugoslavije v Nemčijo, je znani publicist in novinar Gerhard Kill objavil v več uglednih poruhskih dnevnih daljše poročilo, v katerem je poudarjal, da se je iz majhnih začetkov razvilo vsakoletno ro-

manje naših rojakov v staro domovino v stalno ustanovo. Zlasti navaja, da so bili nemški udeleženci potovanja povsod deležni prijaznega sprejema. Kakor rednim potovanjem odraslih, naj bi se odšel tudi stalno posvečala pozornost potovanju westfalske mladine v staro domovino.

Nocojšnje slovo na kolodvoru je bilo prsrčno, da, naravnost ganljivo. Prišli so mnogi svoji pa tudi nekateri predstavniki in med objemanjem in stiskanjem rok je bilo venomer izražano upanje, da bi se vse lepo izteklo. Izletniki, ki jih vodi predsednik osrednje zveze narodnih društev g. Pavle Bolha iz Essena, so še dolgo mahljali skozi okna, potem pa jih je vzela noč.

Rosalie!
Rosalie! Rosalie!
KINO MATICA

Čete naših skavtov naraščajo Zanimiv občni zbor Zmajevskega stega

Ljubljana, 25. septembra
Ob številni navzočnosti skavtskega naraščaja se je vršil danes dopoldne v beli unisonski dvorani občni zbor Zmajevskega stega skavtov. Občni zbor je malo pred enajsto uro otvoril br. starešina g. Kunaver, ki je pozdravil navzoče članstvo, spregovoril nekaj uvodnih besed in predložil vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je dal besedo namestniku starešine g. Vazzazu, ki je pomagal pri reorganizaciji skavtov po novem ministrskem odloku. G. Vazzaz je povedal:

»Ker sem kot nadzorni profesor za skavtsko organizacijo prevzel na III. realni gimnaziji iniciativno za reorganizacijo Zmajevskega stega, moram in hočem prevzeti tudi odgovornost za vse, kar se je zgodilo v stegu v zvezi s to akcijo... Ničve v stegovi upravi ni nameraval napraviti iz skavtov navadnega šolskega društva, ki naj bi ga vodili profesorji. Izvršila se je prilagoditev šoli v tem smislu, da se priznava šolski oblasti pravica po zahtevi, da v organizaciji, ki je na šoli dopuščena, smejo biti člani samo učenci zavoda in da jo vodijo samo osebe, ki jim šolska oblast lahko zaupa, — to se pravi, da se priznava šoli pravica do praktičnega nadzorstva nad skavtsko organizacijo na šoli. Ravnanjem srednjih šol so bila predložena skavtska pravila z dostavkom, da se bo omejilo članstvo stega le na učence srednjih in meščanskih šol; da se bodo organizirale skavtske edince samo po posameznih zavodih, steg pa kot medzavodna organizacija, katere upravo bodo tvorile samo šolske osebe, učenci in njihovi učitelji, le v izjemnih primerih tudi druge osebe, ki jim šolske oblasti zaupajo vzgojo mladine. Šolske oblasti pa so pokazale polno zaupanje do stegove uprave in so ji šle povsod na roko.«

Starešina Kunaver se je g. Vazzazu toplo zahvalil za požrtvovalno delo med skavti in je povabil stegovodjo, da poda svoje poročilo. Iz poročila stegovodje g. Petra Peterlina je razvidno, da je bilo delo organizacije v tekočem letu uspešnejše nego katorkoli leto doslej. Preteklo je petnajsto leto obstoja Zmajevskega stega in ob tem lepem jubileju so pripravili skavti uspešno razstavo na vselejmu,

ki je žela priznanje vseh obiskovalcev. Razstava in jubilejni ples sta se vršila pod pokroviteljstvom g. divizionarja Laze R. Toniča. Odredba ministrstva prosvete, da se morajo skavti organizirati po šolah, organizaciji ni škodovala, kakor se je bilo sploščeta bati, nego ji je še koristila, ker je zelo povečala število članstva. Tako ima zdaj steg na vseh šolah skupno deset čet. Prav lepo je uspelo tudi jurjevanje, za katero so se člani marljivo pripravljali. Ves junij so se vodi temeljito pripravljali na tabore. Vod navdušenih planincev je samostojno markiral več poti v krimskem pogorju in s tem izvršil še eno akcijo v službi javnosti. V preteklem letu so bili v stegu trije četni tabori, ki so tudi izvršeno uspeli. Četa mladih skavtov je napravila lep izlet na Triglav. Število je letos preslagalo 140. Trije člani so potovali v Bosno, vršilo se je tudi nekaj manjših kolearskih potovanj in precej izletov. Danilo Tavcar, prejšnji načelnik, je bil v Angliji, kjer se je udeležil najvišjega skavtskega tečaja.

Franko Miloš je podal tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je število članov naraslo na 114 in šteje steg deset čet. Podana so bila še poročila blagajnika, gospodarja, trgovca in nadzornega odbora in s tem je bil prvi del programa izčrpan. Po kratkem odmoru so se vršile volitve in je bil za starešino ponovno izvoljen ravnatelj Pavel Kumaver, za namestnika pa prof. Arko in prof. Merčun. Načelnik je šaša Cvahte, njegov namestnik pa Br. Vasko. Med načelniki poimenujmo še le majhne izpremembe. V stegovo upravo so bili izvoljeni: za tajnika Vrabec in Franko, za blagajnika Lavrenčič, za gospodarja Vasle in za trgovca Prelog, za predsednika nadzornega odbora g. Vazzaz, v častno razsodišče pa za predsednika g. Haszlakevicza in za prisednika g. Sinkovec. Izvoljeni so bili še delegati za župno skupščino, nakar je bil predlagan dosedanji trgovec, da se mu za požrtvovalno delo dodeli odklikovanje. Starešina dravske župe inž. Pengov je v imenu župe s toplimi besedami pozdravil vse članstvo in izpregovoril nekaj vzpodbujajočih besed mlademu pokolenju, ki naj mu danes bolj kakor kdajkoli prej velja opomin: »Bodimo pripravljene!«

Tekma modelov jadralnih in motornih letal na ljubljanskem letališču

Ljubljana, 25. septembra
Ljubljanski občinski odbor Aerokluba »Naša krilca« je danes dopoldne priredil na letališču nagradno tekmo modelov jadralnih in motornih letal, katerega so se kot tekmovalci v velikem številu udeležili zvečne ljubljanski modelarji, člani podmladkov »Naših krilca« ljubljanskih gimnazij, s svojimi jadralnimi modeli pa so prispeli pod vodstvom predsednika g. Pešla tudi štirje člani najmlajšega podmladka, šele pred nedavnim ustanovljenega v Kranju. Kljub solnčnemu vremenu je srečnim potekom močno nagajal dokaj krepke veter, ki modelom ni dal, da bi pokazali svoje skrajne sposobnosti. Toda številno občinstvo, med katerim je bilo posebno mnogo mladine, med katero si zadnje čase prej nas pridobiva čedalje več in obsežnejših sim-

patij vse, kar je v zvezi z letalstvom, je vendarle prišlo na svoj račun in redarska služba je imela kar polne roke dela, da je brzala intenzivno zvedavost ki je pritekala nekoliko približno k tekmovalcem in članom komisije.

Redno po napovedanem času je tekmovalje otvoril predsednik občnega odbora g. dr. Orel s kratkim nagovorom na tekmovalce v katerem je posebno poudaril našo dolžnost, da posvečamo modelarstvu vsopotrebno pažnjo po vzgledu modernih držav, ki so že zgodaj spoznale važen pomen modelarstva za napredek letalstva. V svojem govoru je dr. Orel izrazil iskreno željo, naj bi tudi naša država in v njej Ljubljana ne zaostajali v tem pogledu, temveč naj bi se uvrstili z znanjem in z uspehi v krog dru-

gih držav, kjer se je modelarstvo razvilo do zavidljive visoke stopnje.

Takoj nalo so tekmovalci začeli spuščati v zrak svoje modele, ki so pokazali, da nikakor ne zaostajajo za tistimi, ki so nam jih pred nedavnim na istem letališču pokazali člani mednarodne tekme. Izmed obilice modelov — tekmovalo je vsega 17 tekmovalcev, od katerih je večina poslala v borbo po več jadralnih modelov, štirje pa modele motornih letal — so se že takoj po prvih letih izločili nekateri nepamagljivi favoriti, ki so nepogrešljivo vzdržali konkurenco vse do kraja tekmovalca. Žal so marsikateri zaostajali za njimi zaradi negajilnega vetra, ki v jadrastvu povsem pristransko po muhastih simpatijah pošilja tega posebno visoko v zrak, drugega pa nemilo potisne v tla. Toda pravila tekmovalca so taka, da je treba vzeti v poštev muhavost prijatelja vetra in komisija, v kateri sta merila časovno trajanje vzdržljivosti modelov v zraku med drugimi najbližji sekcije modelarjev g. prof. Ovsenik in član kluba g. Svetozar Hribar, je morala marsikdaj neusmiljeno zadržati uro, ko se je model komaj po kratkem utripu v zraku onemoglo vrnil na zemljo.

Po triurnih uspehih in neuspehih podvirnih v zrak se je komisija umaknila za zeleno mizo, sečeta časovne uspehe in po kratkem posvetovanju razglasila izid tekmovalca ter razdelila nagrade, ki jih je tekmovalcem podeljal občinski odbor. Za prvo in drugo mesto v skupni modelov jadralski je Wiederwollen prejel prehodno nagrado; bronaste oro na kamenitem podstavku in na brezplaten polet nad Ljubljano, za tretje mesto v isti skupini pa Medvedšek Save Mikiča »Zgodovino jugoslovenskega letalstva«. V skupini modelov motornih letal si je prvo in drugo mesto osvojil Petek,

Umoril je gostoljubnega mlinarja Po dolgem iskanju prijet roparski morilec

Zagreb, 25. septembra
V slavonski vasi Subocki grad pri Daruvuru je bil umorjen stari mlinar Jovo Šečetović. Dolgo so iskali morilca, zdaj je vendar tudi tu prišla rešnica na dan. Sredi poletja je prišel k staremu mlinarju Šečetoviću mladi tuje, prošil je za hrano in stanovanje. Stari mlinar, ki je prebival na samotni, je bil daleč naokoli znan kot velik dobričina. Usmilil se je tučca in ga vzel pod streho. Lepo ga je pogostil in mu odkazal sobico, kjer se je tuječ lahko takoj vlegel k počitku, stari mlinar pa je prenočeval v drugi sobi, kjer je shranjeval moko.

Naslednje jutro so kmetje, ki so prišli v mlin po moko, našli starega, dobrega mlinarja umorjenega. Imel je strašno rano na glavi, stanovanje pa je bilo popol-

Živ izkopan iz ogromnega plazu Dramatično reševanje ponesrečencev pri Brodarjevu

Jutro« je poročalo o strahoviti nesreči, ki se je primerila pri Brodarjevu, pri gradnji nove ceste. Na kraju, kjer je kot žrtev roparskega morilca padel inženjer Bader, se je po eksploziji mine zrušila velikanška skala, ki je povzročila ogromen plaz. Šest delavcev je ostalo v ogromni gmoti in ni bilo izkapani, da bi katerega izmed njih živega izkopali. In vendar se je zgodil čudež. Osemindeset ur po katastrofi so spravili na dan delavca Camila Baorja in sicer živega.

Takoj po strašni nesreči so oblastveni organi ugotovili, da je odkopavanje šestih zasutih združeno z veliko nevarnostjo. Sreški načelnik je izdal nalog, da delavci prekinijo odkopavanje, ker tudi strokovni tehnični oddelek iz Prijepejla ni mogel jamčiti, da ne pride do nove nesreče, ako se odkopavanje nadaljuje. Skupina delavcev, prijateljev in sorodnikov zasutih pa se ni mogla kar zlepa pokoriti naredbi sreskega načelnika. Na lastno pest so skienili, spravili trupla nesrečnih delavcev izpod plazu. Ko so jih orožniki odganjali, so odkopali trdili, da čujejo izpod plazu klicanje na pomoč. Abis Pašić in Radule Krškapa sta na lastno odgovornost organizirala skupino tridesetih delavcev, ki so začeli vneto

Samoprodaja za Ljubljano: FRANC GOLOB — LJUBLJANA
Samoprodaja za Maribor: PINTER I LENARD — MARIBOR

ki se bo za prvo nagrado brezplačno popeljbal z letalom na Sušak in nazaj, kot drugo nagrado pa je prejel ličen kovinast modelček aeroplana. Tretje mesto v tej skupini ja komisija prisodila spet Medvedšku in ga negradila z brezplačnim poletom nad Ljubljano. Druga »Zgodovina jugoslovenskega letalstva« je bila prisojena navdušenemu prijatelju »Naših krilca« invalidu g. Snojcu, ki je dosegel najboljši uspeh s svojimi modeli izven konkurence.

Tekmovalje, ki je bilo vseskozi spremljano od občinstva z velikim zanimanjem, je zaključil dr. Orel z zahvalo vsem tekmovalcem, ki naj jih današnji uspehi vzbudijo k nadaljnjemu marljivemu delu pri modelarstvu.

noma izropano. Orožniki so vsensokrog iskali sumljivega potepuha. Zdjaj so izvedeli, da se skriva v daruvarskem in garušničnem okraju. Razposlane so bile patrulje in ena izmed njih je vlovila sumljivega tučca v vasi Vukovju. Potepuh je 22letni Milan Bosar. Pri prvem zasliševanju je mladi zločinec tajil umor. Ko pa so ugotovili, da je suktnja in obleka, ki jo nosi na sebi, last pokrajnega mlinarja, je umor priznal. Sredi noči je s sekuro udaril mlinarja po glavi, nato pa je z ostrino sekire še nekajkrat tresnil po trupu, ker nikakor ni bil gotov, da je starec že mrtev. Potem je pobral, kar je našel primernega. Mladi morilec nikakor ne obžaluje svojega dejanja, marveč se izgovarja: »Tako je pač hotela usoda!«

Lepe dragocene nagrade za naše dame

(K jutrišnji premieri »Filma lepote in mode« v kinu Unionu)
Ljubljanske dame bodo vesele novice, da se bo od jutri naprej predvajalo v Ljubljani eno najlepših in najrazkošnejših filmskih del sedanjosti »Film lepote in mode«. Ta del sedanjosti »Film lepote in mode« in film, ki se je drugod imenoval z modnim imenom »Zadnji krik«, je izdelan v premočnih, živih, naravnih barvah po novem sistemu »plastikolor«. V njem nastopajo najlepša dekleta Amerike, v njem bomo slišali melodije najslavnejših jazz-kaapel.

odkopavati. Delali so pozno v noč. Nabavili so si mine in začeli razstreljevati kamenje. Do ene ponoči so vzgali 12 min in popolnoma razdrobili največje skale. Tedaj se je izpod plazu začul vokal glas: — Ne streljajte več, odkopavajte, jaz sem živ!

Ječanje se je nadaljevalo. Delavci so s silno vneto razrušili veliko skalo in odkopavali zemljo in kamenje. Ob treh zjutraj so znova začeli ječanje. Razpoke med zrušenimi skalami so bile tako velike, da je zakapani delavec dobro čul, kako se reševalci pogovarjajo. — Pašić, dvigni mi skalo z ust! je velel zakapani delavec izpod velike skale. Ob polpetih zjutraj so delavci spravili Camila Baorja na dan. Našli so ga stoječega med dvema velikima skalama, ki sta se stikali nad njegovo glavo in mu tako rešili življenje. Seveda pa je bil Camil poškodovan po vsem telesu. Brž je prihitel sreški zdravnik in nudil rešeno pomoč. Prišel je tudi sodnik, toda Camil Baor ni mogel povedati nobene podrobnosti, kako se je nesreča zgodila. Z avtomobilom so ga prepeljali v sarajevsko bolnišnico. Ostalih petih ponesrečencev še niso našli.

Rekordi plavača Žižka

Žižek je na 1500 m dosegel v Trstu svetovni rezultat

Trst, 25. septembra.
V Trstu so končno pristali, da se izvrši mednarodni plavalni miting na bazi dogovora sponora za meddržavni dvoboj in da bo italijanski savez plačal vse stroške, ki jih je imela naša reprezentanca. Tržaški časopisi so medtem objavili, da bo na sporu le meddržavni dvoboj v waterpolu in skokih. Zastopniki jugoslovenskega saveza so proti temu protestirali, nakar so se funkcionarji italijanske federacije opravičevali, da so to povzročili tržaški novinarji brez vednosti saveza. Končno so se sporazumeli, da je Italija dolžna revanš za Bled v L. 1939 in sicer pod enakimi pogoji, kakor so bili dogovorjeni za Bled. Jugoslovenski delegati so zagrozili, da so od tega dvoboja odvisni nadaljnji prijateljski stiki med obema savezoma.

in drugi. Vreme je bilo ugodno, morje mirno, kar je omogočilo odlične rezultate, s katerimi je zlasti zavidljiv član Juga in naš ožji rojak Branko Žižek. Plavalne tekme so prinesle jugoslovenskemu plavalnemu sportu izreden uspeh. Med drugim se je z Mihoviličevim ojačeni Viktoriji posrečilo v waterpolu premagati italijansko reprezentanco.

Rezultati so bili v mnogem rekordni. Vodstvo naše reprezentance, kakor tudi savezni upravni odbor bo na prihodnji redni glavni skupščini JPS predlagal, da se priznajo za rekorde vsi rezultati, doseženi v morskih bazenih, zlasti v tržaškem. Zaradi tega so vsi naši plavači nastopili v predpisanih trikoih.

Tehnični rezultati so bili naslednji:
1500 m prosto: 1. Žižek (Jug) 19:48.9!
2. Baica (Jug) 21:06.7, 3. Balla (Vojvodina) 21:08.4, 4. Schipizza (Fiumana) 21:23.5, 5. Ogno (Lazio Rim) 21:56.9, 6. Mini (Viktorija) 22:06.1.

Žižkov čas je znatno boljši od jugoslovenskega rekorda Balle 22:19.8, ki so ga tudi vsi naši plavači znatno prekosili. Žižek je dosegel čas, ki je za 7 sekund boljši od letošnjega evropskega prvaka na isti progi! Vodil je takoj od starta in obrnil pri 100 m v 1:09.3, 200 m v 2:27. Nekaj časa mu je bil za petami Ogno, ki sta mu z malim predelkom sledila Balla in Schipizza. Po 1000 sta se Balla in Baica sigurno potisnila na 2. in 3. mesto. Žižek je stalno povečeval razliko in je na cilju pustil vse,

razen Baice in Balle, nad 100 m za seboj. Njegov rezultat je fenomenalen.

V teku plavanja je Žižek zboljšal celo vrsto naših rekordov. Vse čase je merilo predpisano število sodnikov. Na 400 m je dosegel 5:07.3, na 500 m 6:28.4, na 800 m 10:32.5 in na 1000 m 13:14.8.

100 m prosto: 1. Stakula (Jug) 1:01.5, 2. Lisardi (Lazio Rim) 1:02.5, 3. Luciani (GSS Milano) 1:02.7, 4. Vittori (Fiumana) 1:03, 5. Defilipis (Viktorija) 1:04.1, 6. Potočnjak (V) 1:04.2, 7. Kurtini (V) 1:04.9.

Stakula je sigurno zmagal in obrnil 50 m v 28 sek. Vsi jugoslovenski tekmovalci so še juniorji!

200 m prsno: 1. Cerer (Ilirija) 2:52.2, 2. Grkinić (V) 2:57.7, 3. Bertetti (Triestina) 3:01.2, 4. Graziani (Dopolavoro Venezia) 3:01.6, 5. Kon (V) 3:01.9.

Cerer je plaval ležerno in razen prvih 50 m in finiša ves čas v klasičnem slogu. Junior Kon je velik talent.

Skoki z deske: Po obveznih skokih je vodil Ziberl (Ilirija) z 51.74 točkami, sledili so Foschini (Triestina) 48.50, Pribošek (I) 45.50, Keržan (I) 41.30, Nicastro (Lazio) 40.44. Danes dopoldne ob 10.30 so bili še poljubni skoki, vendar točke še niso izračunane. Kaže, da bosta Ziberl in Keržan zasedla šele 2. in 3. mesto in sicer v prvi vrsti zaradi pogrešnega sojenja naših sodnikov, zlasti Farelja, ki je Ziberla mnogo slabše ocenjeval, kakor italijanski sodniki. 4 x 100 m prosto: 1. Italija (Gambetta - Buf Torino, Vittori - Fiumana, Luciani - GSS Milano, Lisardi - Lazio) 4:11.5, nov italijanski rekord! 2. kombinirano A moštvo (Defilipis, Žižek, Ciganović, Stakula) 4:17.1, boljšo od jugoslovenskega rekorda, 3. komb. B moštvo (Kurtini, Potočnjak, Mini, Cerer) 4:23.4, 4. komb. C moštvo (Baica, Balla, inž. Marčeta, Strucelj) 4:29.1.

Napaka je bila, da so postavili Ciganovića, ki za prsni crawl nima treninga. Defilipis je zgubil za malenkost, Žižek je na prvih 50 m zaostal za 5-6 m, a je v finišu zmanjšal na dolžino telesa, Ciganović je do 80 m zmanjšal razliko na pol dolžine, a je nato popustil in zaostal za 7-8 m, s čemer je bila stafeta izgubljena.

Viktorija : reprezentanca Italije 4:3 (1:1)

Sledila je še waterpolo tekma. Viktorija je nastopila v postavi Mihoviličev, Marčeta, Polić V., Grkinić, inž. Marčeta, Polić B., Kurtini. — Italijansko reprezentanco so sestavljali: De Angelo (Rari Nantes Napoli), Bulgarelli (isti), Valle (Rari Nantes Firenze), Marioni (Covagnaro Genova), Raspini (RN Firenze), Goggioli (isti), Ogno (Lazio Rim).

Viktorija se je prva znašla in je po Poliću dosegla vodstvo. V lepem napadu je nastopila v postavi Mihoviličev, Marčeta, Polić V., Grkinić, inž. Marčeta, Polić B., Kurtini. — Italijansko reprezentanco so sestavljali: De Angelo (Rari Nantes Napoli), Bulgarelli (isti), Valle (Rari Nantes Firenze), Marioni (Covagnaro Genova), Raspini (RN Firenze), Goggioli (isti), Ogno (Lazio Rim).

Dunajski sodnik v. Patuzzi je sodil ležerno in je igro prekinjal brez potrebe. V odločilnih trenutkih je večkrat znatno oškodoval Viktorijo. Tekmovalje se nadaljuje v nedeljo ob 21. z naslednjimi točkami: 3 x 100 m mešan, 100 m hrbtno, 400 m prosto, 4 x 200 m prosto, skoki s stolpa, waterpolo. V stafeti Italijani brzokone ne bodo nastopili, ker nimajo kompletnih moštvev.

Zgodovinskih šest tednov

Kratek oris najvažnejših dogodkov od Runcimanovega prihoda v Prago do včerajšnjega dne

3. avgusta: Prihod angleškega posredovalca lorda Runcimana v Prago, da brez uradnega naloga, toda z uradno privolitvijo, pomaga urediti sudetsko vprašanje.

10. avgusta: Velika prizadevanja za neposredna pogajanja med češkoslovaško vlado in sudetsko-nemško stranko. Henlein pooblasti za pogajanja poseben odbor.

14. avgusta: Nemčija nepričakovano razglasi mobilizacijo rezervistov, ki jih okoli 750.000 vpokliče pod orožje. Številčna moč njene armade doseže poldrug milijon vojakov.

18. avgusta: Lord Runciman se prvič sestane s Henleinom.

19. avgusta: Praška vlada napove nove koncesije sudetskimi Nemcem.

21. avgusta: Sudetski Nemci odklonijo vladne predloge kot nesprejemljive.

25. avgusta: Na Runcimanov pritisk se ministrski predsednik dr. Milan Hodža odloči za nove predloge (stretji Hodžev načrt). Načrt predvideva razdelitev države na župe z razširjeno avtonomijo.

26. avgusta: Prvi večji incidenti, ki jih izzovejo sudetski Nemci in ki jih nemško časopisje porabi za ostre napade proti Češkoslovaški.

28. avgusta: Angleški finančni minister sir John Simon ima v Lanarku govor, v katerem opozori, da se angleško stališče, kakor je bilo izraženo že v Chamberlainovem govoru dne 24. marca, ni spremenilo, kar se tolači tako, da bi Anglija brez pomislekov stopila na francosko stran, ako bi morala Francija priskočiti CSR na pomoč.

2. septembra: Na Runcimanovo željo obišče Henlein Hitlerja v Berchtesgaden, medtem ko prezident dr. Beneš istočasno sprejme zastopstvo Henleinove stranke, ki je pooblaščen za pogajanja.

4. septembra: Henlein obvesti Runcimano mislijo o stališču kancelarja Hitlerja.

5. septembra: Na nov Runcimanov pritisk izda vlada tako zvan »četrti načrt« za ureditev sudetskega vprašanja, ki v glavnem sprejema zahteve Henleinove stranke, kakor so bile 24. aprila formulirane v Karlovih Varih. Ker je s tem meja češkoslovaških koncesij dosežena, je novi načrt označen kot »definitiven«.

6. septembra: Vlada izroči »četrti načrt« zastopnikom sudetsko-nemške stranke, kar zbudi nova upanja in naleti vsepovsod, zlasti v Angliji, na zelo ugoden odmev.

7. septembra: Londonski »Times« objavi povsem nepričakovan članek, v katerem predlagajo odcepitev sudetskega ozemlja kot »pravilno rešitev«. Angleška vlada uradno demantira sleherni zvezo s tem nepričakovanim predlogom, ki je zbudil na kongresu narodnosocialistične stranke v Nürnbergu (od 6. do 12. septembra tega leta) izredno pozornost.

8. septembra: V sporazumu z angleško vlado odredi Francija večjo zasedbo Maginotove linije ter vpokliče zaradi tega v vojaško službo večje število specialistov. Angleško brodogradje se zbere na manevre.

9. septembra: Angleški poslanik v Berlinu sir Neville Henderson se trudi, da bi v Nürnbergu zbranim nemškimi iržavnikom obrazložil stališče angleške vlade za primer rešega konflikta.

10. septembra: Dva ostra govora v Nürnbergu: Göringovi izpadi proti CSR ter Göbbelsove izjave o tesni povezanosti demokracij in boljševizma, ki sta v Pragi skupno na delu.

11. septembra: Posvetovanja angleških ministrov o tem, ali bi kazalo nasloviti na Hitlerja novo svarilo. Zvečer je izdana službena izjava, v kateri je rečeno, da bo Anglija v primeru konflikta na francoski strani.

12. septembra: Hitler zahteva v svojem zaključnem govoru pravico samoodločbe

za vse sudetske Nemce, katerim obljubi svojo pomoč, ako bi si sami ne mogli priboriti svojih pravic.

13. septembra: Prvi poskusi sudetskih Nemcev, da bi incidenti izzvali splošne nemire v državi. Češkoslovaška vlada proglaši v nekaterih okrožjih obsešno stanje. Henlein stavi vladi ultimatum, na katerega vlada ne odgovori. Lord Runciman poslednjič poskusi, da bi dosegel nadaljevanje pogajanj.

14. septembra: V francoskem javnem mnenju se začne pojavljati omahovanje v znanju, da omenjenega članka londonskih »Times«. Pozno zvečer se že izve, da se je Chamberlain odločil, da stopi osebno v stike s Hitlerjem.

15. septembra: Chamberlainov razgovor s Hitlerjem v Berchtesgaden, ki naj bi po prvotnih napovedih trajal tri dni, traja dejansko samo tri ure; podrobnosti o njem niso še znane. Tik pred Chamberlainovim prihodom izda Henlein proglaš, v katerem zahteva priključitev sudetskih Nemcev k tretjemu rajhu.

16. septembra: Chamberlain se vrne v London. Lord Runciman je odpoklican iz Prage.

17. septembra: Celodnevna posvetovanja angleške vlade. Francoska državnik Daladier in Bonnet sta povabljena v London. Henlein ustanovi sudetsko legijo.

18. septembra: Londonska posvetovanja angleških in francoskih državnikov. Razširijo se prve verzije o novih angleško-francoskih predlogih. Lord Runciman je mnenja, da sudetski Nemci ne morejo več ostati v CSR.

19. septembra: Angleška in francoska vlada sprejmeta londonske predloge, ki določajo odcepitev sudetskih krajev od CSR, nevtralizacijo CSR in mednarodna jamstva za novo, okrnjeno CSR.

Spomenik Viteškega kralja pred Tivolijem Nekaj podrobnosti s seje spomeniškega odbora

Ljubljana, 24. septembra.

Včeraj smo na kratko poročali o seji širšega odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, ki je pod predsedstvom direktorja dr. Pipenbacherja in po poročilu upravnika Narodne galerije Zormanja odobril osnutek inž. arh. Hermana Husa, po katerem naj bi spomenik stal ob vhodu v Tivoli.

Na predlog žirije in v sporazumu z ožjim odborom je bil med člani Kluba arhitektov razpisan natečaj za regulacijo prostora pred univerzo in prostora med Bleiweisovo cesto in železniškim prelazom ob vstopu v Tivoli, ki naj bi po sporazumni sodbi odbora, žirije in kluba prišla v poštev. Natečaja se je udeležilo samo pet projektantov. Po vsestranskem pretresu je žirija izločila najprej vse osnutke za ureditev prostora pred univerzo in je skiepala na podlagi variant, ki sta jih predložila inž. arh. Herman Hus in Pavel Göstl za prostor med pravoslavno cerkvijo in bodočo moderno galerijo. Husov načrt ima ustanovljeno mesto za spomenik v osi Aleksandrove ceste v majhni distanci za sedanjim glavnim kandelabrom, Göstlov pa izven osi, desno proti cerkvi. Za Husov načrt govorje naslednji momenti: Dolžina proge od »Slova« do Tivolskega gradu potrebuje cezure, ki bi vidno ločila mestno cesto od šetališča. Spomenik na tem kraju bi bil viden od vseh strani, ni vezan na okolico, kiparjeva umetniška zasnova monumenta je najsvobodnejša, regulacija prostora najminimalnejša, promet

20. septembra: Češkoslovaška vlada ne odklanja novih predlogov v načelu, iznaša pa svoje pomisleke k njim in zahteva razna pojasnila. Na mejni prihaja do prvih napadov sudetske legije na čsl. ozemlje.

21. septembra: Češkoslovaška vlada zaseda od jutra do 17. ure, ko izroči angleškemu poslaniku v Pragi na ponovno ultimativno intervencijo Anglije in Francije poveljen odgovor na angleško-francoske predloge. Nov Chamberlainov razgovor s Hitlerjem je določen na dan 23. septembra tega leta v Godesbergu pri Kölnu. Med tem so postavili zahteve po odcepitvi svojih manjšin od CSR tudi Poljaki in Madžari.

22. septembra: Novi Chamberlainovi razgovori s Hitlerjem v Godesbergu pri Kölnu. Chamberlain vztraja pri predlogih, ki jih je pod pritiskom Anglije in Francije sprejela CSR kot skrajne koncesije. Ti predlogi se nanašajo na odstop sudetskega ozemlja z nemško večino. Hitler razširi svoje zahteve tudi na madžarsko in poljsko manjšino, ki naj se tudi odcepita. Anglija in Francija te zahteve odklanjata. Zvečer je bila v Pragi sestavljena nova vlada pod vodstvom armadnega generala Sirovega.

23. septembra: Nenadno obupno poslabšanje položaja. Chamberlain in Hitler se v Godesbergu ves dan nista sestala zaradi novih težkoč v pogajanjih. Zjutraj sta si izmenjala pismi, v katerih je prišlo do izraza nasprotje angleškega in nemškega stališča. Ponoči od 22. do 1.30 se poslednjič sestane. Hitler formulira svoje zahteve v posebnem memorandumu ultimativnega značaja. Zvečer odredi Češkoslovaška splošno mobilizacijo. Zastopniki slovaške ljudske stranke izdajo proglas na Slovake za skupno borbo za svobodo republike. Rusija zagrozi Poljski, da bo odpovedala pakt o nenapadanju.

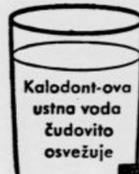
24. septembra: Prva jutranja poročila potrjujejo, da so pogajanja med Chamberlainom in Hitlerjem dokončno prekinjena. Francija odredi mobilizacijo 7 letnikov.

Če točno pogledamo:

samo 3 od 10 nimajo zobnega kamna!

Med tisoči jih je le malo, ki ne frpe na zobnem kamnu. Nihče ni varen pred njim -- in s tem pred izgubo zob! Borite se zoper nevarni zobni kamen z rednim čiščenjem zob s Sargovim Kalodontom! Kajti edino Sargov Kalodont vsebuje v Jugoslaviji učinkoviti sulforicinoleat proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

škofiji Loki, kjer je bilo križanje s tistim vlakom, ki pri redni vožnji šele po prihodu vlaka št. 913 odhaja iz Ljubljane. Ko neč koncev pa smo se 5 minut pred 13. uro le pripeljali v našo belo Ljubljano.

Nastane vprašanje, kaj je povod neprestanim zamudam, ko je vendar izhodna postaja vlaka št. 913 na Jesenicah, na zveze pa tudi ne čaka. Za Gorenjsko, o kateri se toliko piše, da mora posebno gledati na red že zaradi poseta tujcev, — manjka železniških strojev. Tisti stroj, ki pride z vlakom št. 912 ob 9.22 na Jesenice, bi moral po voznem redu odpeljati ob 9.58. Vlak št. 913. Ker pa baje ta stroj v tako kratkem času ne more biti napojen, nastanejo zamude in neprilike za potnike.

Gotovo da načelnik na Jesenicah, niti šef kurilnice in uredniki ne spremeno osebe ne morejo d'lati čudeže pri opremljenju stroja. Toda tisti, ki so delali vozni red, bi bili morali računati s tem, da je Gorenjska tako zapostavljena, da ji niti enega stroja več ne morejo posoditi! Vprav zaradi neprestanih zamud se potniki poslužujejo avtobusov, kar je gotovo v škodo železnice. Najbolj prizadeti pa so tisti kraji, kjer ni avtobusnih zvez in so oddaljeni od postaj. Potniki iz takih krajev so prisiljeni čakati na vlak in računati s tem, da prispe morda izjemoma pravočasno ali pa vsa pot zastoji. Mnogi, če le gre, jo kakor rečeno pogostokrat rajši mahnejo p's.

Franjo Seršen — mecén CMD Tudi njej je zapustil 25.000 din

Ljubljana, 24. septembra

Trgovec in posestnik v Ljutomeru g. Fran Seršen, ki je umrl 16. julija v Zagrebu, se je spomnil v svoji oporoki tudi narodno obrambne Družbe sv. Cirila in Metoda ter ji volil 25.000 din.

Sin slovenske matere, vzgojen v narodnem duhu, Sokol po Tyrševem nauku je iskreno ljubil domovino in rodno zemljo. Živeč ob severni meji je temeljito poznal nadloge in težave svojega naroda, ki mu jih je zadalo tisočletno suženstvo pod tujčevim jarmom, Bil je dober in vnet Cirilmetodar, ki je ob vsaki priliki pokazal svoje

rodoljubno srce z darom za narodno obrambno delo. Ob neki priliki sestanka ljutomerskih Cirilmetodarjev, kjer je družbeni odposlanec predaval o ciljih delovanja CMD, se je izjavil: »Če hočemo naš narod obvarovati pred potujčenjem, ga je treba vzgojiti v sokolskem duhu, da mu vlijemo nacionalno prepričanje in samozavest. Ta bo rodila odpornost nasproti potujčenju in voljo do žrtve, ki jih bo narod doprinesal za svojo ohranitev.«

Stava plemenitemu pokojniku in iskrenemu rodoljubu Franu Seršenu. Njegov spomin bodi neminljiv!

Lep uspeh razstave Borisa Kalina Deležna je obiska, kakor še nobena domača razstava

Ljubljana, 24. septembra

Boris Kalin razstavlja v umetnostnem paviljonu pod Tivolijem svoje plastike. Razstava je že ob otvoritvi žela nenavadno veliko zanimanje, kakor pri nas doslej še nobena razstava sodobne umetnosti. Kalinovo delo je zgrajeno na trdni obrtni podlagi brez slehernega pehanja za kakimi nenavdnimi efekti, za originalnostjo za vsako ceno. Značilnost njegovih plastik je dobro obvladavanje človekovih oblik, odlično poznanje materiala in njega obaevale. Idealistično-realističen način podajanja predmeta je na moč tuj programu Kluba neodvisnih, kateremu pripada; kljub temu pa spada Kalin med tiste člane svojega kluba, na č-

jih delih in uspehih se bodo neodvisni utegnili kdaj povzpeti do pomembnejše skupine med našimi likovnimi ustvarjalci.

Veliko zanimanje za Kalinovo razstavo je najboljši kažipot, kakšna naj bo umetnost za našega človeka. Saj kljub vsem kričavim reklamam in samopoveljevanju našim ljudem ne kaže, dopovedovati, da so n. pr. surrealizem in podobna iznakažena umetnost za nje primerna duševna hrana. Kar je za Pariz posebnost ali celo značilnost, se pri nas lahko izprevrže v izrodek. Morda bi uspelo gojiti plamike tudi na gnojišču; kdo pa bo vendar v tem našel kaj lepote?! Kalinova razstava je vredna vse pozornosti.

Spet nova žrtev na zasavski progi Mlad delavec je padel pod vlak in kmalu izdihnil

Kresnice, 24. sept.

V zadnjih mesecih je sledila v Zasavju kar cela vrsta železniških nesreč, ki so terjale človeške žrtve. Tako sta postala žrtev vlaka tudi dva orožnika, prvega je povozilo blizu Laz, drugega v Mošeniku. Danes pa se je primerila nova tragedija in njena žrtev je 20letni železniški delavec Lojze Drobež iz Verneka. Zadnji čas je bil zaposlen v skupini delavcev, ki je pod vodstvom progovnega nadzornika g. Franciška Ronka popravljala železniško progo blizu Litije.

Kakor vsak dan, je Drobež tudi davi krenil že zarana z doma, da ujame vlak ob 6. uri. Stanuje v Verneku, ki leži nasproti kresniški postaji. Preko Save ni mostu, zato se je Lojze posluževal Cerarjevega broda. Bil je pa po sredi že neki šment, ki je zadržal brodnike, da niso prispeli pravi čas čez reko. V tistem, ko je Cerarjev brod pristal na nasprotnem bregu, je jutrnji vlak že brlzigal ob prihodu na kresniško postajo. Lojze se je bal zamude in črne pike v službi, zato je stekel na vse kriplje preko travnika do vlaka. V tistem pa je vlak že potegnil. Lojze — od razburjenja in teka omoten — je skušal skočiti kar na drveči vlak. Jože Kenig, delavec na Birallovih apnenicah, je uvidel pretečo nesrečo in je zaklical zakasnelemu potniku, naj ne lovi drvečega vlaka. Pa je bilo že prepozno. Lojze se je pognal na stopnico, zgubil je ravnotežje in se je zakotalil po stopnicah naravnost pod vlak.

Ko je vlak odhitel proti Litiji, je apneničar Kenig zdrvel dregetajoč od groze k prometnemu uradniku, da mu sporoči, kar je videl. Lojze Drobež je ležal nezavesten ob progi, ves krvav in z utro lobanjo. Ponesrečenca, ki je še kazal življenje, so hitro prenesli v postajno pisarno. Telefonično so zaprosili železniškega zdravnika dr. Lebingerja iz Litije in o nesreči so obvestili tudi progovnega nadzornika g. Ronka. Oba gospoda sta s prvim vlakom pohitela v Kresnice. Toda nesrečnemu delavcu žal že ni bilo mogoče pomagati. Smrt ga je kmalu rešila trpljenja. Truplo nesrečnega mladeniča so položili dopolne v belo krsto.

Lojze Drobež je bil sin malega kmeta. V družini imajo osem otrok in marljiv Lojze je izročal ves svoj zaslužek doma za preživljanje družine. Poštenega fanta so cenili vsi; pri železnici je bil od lanske pomladi, preje pa je bil zaposlen pri savski regulaciji. V ponedeljek dopolne ga bodo pokopali v Hotiču.

V zastarelih slučajih zapeke spremljanih po hemoroidih in oteklinah je naravnost »Franz-Josefov« grenčica užita tudi v malih količinah pravi blagoslov. »Franz-Josefov« voda miho učinkuje in zanesljivo odpira, a tudi po daljši uporabi nikdar ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 15. 485-55

Predsednik čsl. vlade general Syrový

Novi predsednik češkoslovaške vlade in minister narodne obrambe armadni general Jan Syrový se je rodil v Trebiču leta 1888. Ob izbruhu svetovne vojne je bil vpisan na tehnični fakulteti v Varšavi. Prvotovoljno se je tedaj javil v rusko armado in je v maju 1915. postal oficir. L. 1917. je vstopil v češkoslovaško legijo in je prevzel vodstvo pehotnega oddelka polka »Jana Husa«. Udeležil se je bitke pri Zborovu, kjer je izgubil eno oko. Po bitki je kot komaj 29letni polkovnik prevzel po-

veljstvo pešpolka Jurija Podjebradskega. Poleti 1918. ga je češkoslovaška provizorična vlada imenovala za generala in vrhovnega poveljnika češkoslovaških legij v Sibiriji. Pod njegovim poveljstvom so prebrodili češkoslovaški vojniki vso Sibirijo. V juniju 1920. se je general Syrový vrnil v domovino in je bil takoj imenovan za deželnega vojaškega poveljnika Češke. Januarja 1921. je postal divizijski general, januarja 1924. pomočnik šefa generalnega štaba, januarja 1926. pa šef generalnega štaba. Od marca do oktobra 1926. je bil minister narodne obrambe in v juliju istega leta je postal armijski general. V decembru 1933. je zavel najvišji vojaški položaj v CSR s tem, da je postal vrhovni inspektor češkoslovaške armade. To je ostal vse do svojega imenovanja za predsednika vlade.

Pot naših obrtnikov v Beograd in na Oplenac Potrebna je takojšnja prijava!

Kakor smo že poročali, priredi Zveza obrtnih društev v dneih od 15. do 17. oktobra izlet v Beograd in na Oplenac. Udeleženci izleta si bodo ogledali I. državno obrtno razstavo v Beogradu, Koliščen je pomen in zanimanje za to razstavo, izpričuje dejstvo, da si jo bodo v velikem številu ogledali tudi drugi narodi, kakor Čehi, Rumuni Bolgari in Grki, Madžari pa napovedujejo kar poseben vlak obiskovalcev.

Na razstavi bodo zastopane prav vse patne obrtnike, poleg tega pa bo v posebnem oddelku tudi razstava industrije, v kolikor pride v poštev pri obrtniških izdelkih. Udeleženci si bodo nadalje ogledali tudi modno revijo, razne muzeje, da ne omenjamo posebej še drugih znamenitosti prestol-

nice. Istočasno se bodo izletniki poklonili na Oplencu in si do podrobnosti ogledali notranjinsko zadnjega doma naših velikih krajev.

Ker je zanimanje vesplošno, se je rok za prijavljanje podaljšal do 28. septembra. Da se olajša plačilna možnost, je izletni odbor sklenil, da se istočasno s prijavo lahko pošlje le polovični obrok, drugi obrok pa mora biti plačan najkasneje do 5. oktobra. Po hitite s prijavi! Izrecno poudarjamo, da se lahko udeleži izleta vsakdo, tudi neobrtnik. Na deželi se zglasite pri krajevnih društvih! Če še nimate prospekta, nam takoj javite! Vse informacije daje Zveza obrtnih društev, Ljubljana, Sv. Petra c. 4. Kličite tel. št. 35—23.

Zakaj take zamude vlakov na Gorenjskem? Ker imajo eno samo lokomotivo premalo

Radovičja, 24. septembra.

Zamude vlakov na Gorenjskem so postale že tako vsakdanje, da precej ljudi sploh ne gleda več na vozni red. Ljudje hodijo kar tako po priliki gledat na postajo, če bodo ujeli kak vlak. Zgodilo se je, da se je potnik, ki je imel opravke v Ljubljani, da bi prišel gotovo ob pravem času v mesto, hotel peljati z avtobusom. Na vlak se pač ni mogel zanesiti. Smola pa je hotela, da je bil avtobus prenapolnjen in ga ni sprejel. Moč je odšel v pisarno, pa se je spomnil čez nekaj časa, da bi morda le še dobil vlak, čeprav je minilo že nad pol ure, ko bi bil moral vlak odpeljati. Ko je prišel na postajo so mu rekli, da ima vlak še pol ure zamude, tako da ga je v omenjenem primeru nazadnje le rešila zamuda.

Ljudje hodijo na postajo, računajoč približno po običajnih zamudah, ker se jim končno zdi čas predrag, da bi ga zapravljali s postopanjem, posebno če jim gre le za kratke proge. Zgodi se večkrat, da jo potnik, namesto da bi čakal na milost vlaka, peš mahne ob progi iz Podnarta v Kranj. Največ naših ljudi potuje v Kranj in v Ljubljano, kjer imajo v mnogih primerih le kratke, toda važne opravke. Če dopoldanski vlak št. 913 nimajo zamude, je potnik že malo čez 11. v Kranju in lahko marsikaj opravi. Pa tudi za Ljubljano je,

če vozi redno, ta vlak precej ugoden, ker so uradi odprti čez pol dne. Vprav zaradi tega, ker je po prejšnjem voznem redu dopoldanski vlak odhajal prekasno z Jesenic, da bi bil ugoden za postet Kranja in Ljubljane, so vozni red spremenili v toliko, da stoji v sedanjem voznem redu napisano, da odhaja vlak 913 prej, kakor po starem voznem redu. Toda to stoji le zapisano, dosega pa se je vprav nasprotno. Po nekoliko zgodnejšem odhodu mora biti sorazmerno urejen tudi vozni red za one vlake, ki imajo križanje z dopoldanskim vlakom. Toda z običajno zakasnitvijo vlaka št. 913. se zmeša ves vozni red in prekladanju križanj ni konca ne kraja.

Navedem klasičen primer iz preteklega tedna: Vlak št. 913, ki ima po voznem redu odhod z izhodne postaje na Jesenicah ob 9.53, je odpeljal šele ob 10.30. Namesto, da bi bil imel križanje z brzovlakom št. 6. v Podnartu, je moral zaradi prvotne zamude čakati na brzovlak v Lescah in je dvignil zamudo že na 50 minut. Ljudje v vlaku so se jezili, zakaj so sploh odšli zdoma, ko v Kranju zaradi zamude ne bodo mogli nič opraviti. »Kdo mi bo povrnil stroške za pot?« je tožil kmet. »Doma me čaka, polno dela, jaz pa hodim v Kranj na uro gledat!« Nervozno so postajali ljudje, ki so imeli opravka v Ljubljani. Posebno nejevoljni pa so postali v

Gospodarstvo

Velik izvoz naše pšenice in našega lesa v Nemčijo

Celotni podatki o naši zunanji trgovini v mesecu avgustu nam še niso na razpolago, vendar so že znani nekateri podrobni podatki, iz katerih se da sklepati, da se je v zvezi s politično napetostjo v Evropi v avgustu precej povečal naš izvoz, zlasti v Nemčijo. Poročali smo že, da smo v preteklem mesecu pričeli izvažati letošnji pšenico. Celotni izvoz pšenice je v tem mesecu dosegel 4305 vagonov v vrednosti skoraj 83 milijonov din; od tega je šlo vse, razen šest vagonov v Nemčijo.

Kakor nam poročajo iz Beograda, se je v avgustu precej povečal tudi izvoz lesa, in sicer prav tako najbolj izvoz v Nemčijo. Medtem ko je doslej naš izvoz lesa zaostajal za lanskim izvozom, kažejo številke za avgust prvikrat letošnji večji izvoz lesa, kakor lani. V avgustu smo namreč izvozili vsega 9.578 vagonov lesa in gozdnih proizvodov (lani v avgustu 8.150) v vrednosti 90,8 milijona din (lani 83,1). Letošnji izvoz lesa je bil torej v preteklem mesecu za 1.420 vagonov ali za 17,4% večji nego v lanskem avgustu.

Ze v juliju se je naš izvoz lesa v Nemčijo povečal in je dosegel 1673 vagonov

(lani 804), v avgustu pa se je pospel na 2.578 vagonov (lani 635) v vrednosti 28,2 milijona din (lani 10,9). Povečal se je tudi izvoz lesa v Italijo, ki se je dvignil na 2.582 vagonov (lani 1.923), v vrednosti 18,2 milijona din (13,1). Izvoz lesa v Anglijo, ki je prejšnje mesece hudo zaostajal za lanskim izvozom, je v avgustu skoro dosegel lansko količino; znašal je namreč 1197 vagonov (1438). Omeniti je tudi povečanje izvoza lesa v Argentino na 434 vagonov (275) in povečanje izvoza v Grčijo na 608 vagonov (595). Zmanjšal pa se je naš izvoz lesa v Madžarsko na 436 vagonov (616) in v Nizozemsko na 136 vagonov (663). Večji je bil še izvoz v Egipt, ki je dosegel 274 vagonov (208), in izvoz v Alžir, ki se je dvignil na 185 vagonov (10).

V prvih osmih mesecih tekočega leta je znašal celotni naš izvoz lesa in gozdnih proizvodov 63.904 vagonov (lani 79.879) v vrednosti 568 milijonov din (750). Od tega celotnega izvoza je šlo v Italijo 17.771 vagonov (lani 18.162), v Nemčijo 10.999 vagonov (9.575), v Anglijo 7.181 vagonov (13.803) in v Madžarsko 7.084 vagonov (8.656).

Statistika naše topilniške produkcije v avgustu izkazuje, da smo v tem mesecu pridobili 4555 ton surovega železa (lani 4019, predlanski 4583). Produkcija bakra je znašala 2862 ton (3938), produkcija svinca 654 ton (338), produkcija cinka 419 ton (406) in produkcija antimona 254 ton (60).

Gospodarske vesti

Posojilo 100 milijonov din za nove avtomatske telefonske centrale. Pred dobrim mesecem smo poročali, da je poštno ministristvo izdelalo načrt za postavitev avtomatskih telefonskih central v Skoplju, na Cetinju, v Petrogradu, Osijeku in Kranju. Ekonomsko-finančni odbor ministrov je te dni na svoji seji v načelu odobril predlog poštnega ministra, da sme najeti pri Poštni hranilnici posojilo v višini 100 milijonov din za izvršitev tega načrta. Najetje posojila bo moral definitivno odobriti še ministriški svet. — V zvezi z nemško intervencijo zaradi telefonskega kablo Beograd—Maribor, poročajo iz Beograda, da je bila prejšnji mesec sestavljena posebna komisija, da prouči, ali se more vprašanje kablo rešiti z postavitvijo domače tvornice kablo. Ta komisija je že zaključila svoje delo in predložila svoje poročilo. Po zanesljivih informacijah je komisija stavila predlog, da se vprašanje mednarodnega telefonskega kablo Maribor—Beograd loči od vprašanja ustanovitve domače tvornice kablo, ker z ustanovitvijo domače tvornice kablo se ne bi bilo rešeno vprašanje mednarodnega kablo. Zato je pričakovati, da se bo vprašanje dobave kablo iz inozemstva znova proučilo.

Odložen sestanek gospodarskega sveta Male antante. Dne 3. oktobra bi se moral sestati v Splitu gospodarski svet Male antante na svoje jesensko zasedanje, posamezne sekcije pa bi morale priti z delom že prej. Zaradi nemško-čehoslovaškega konflikta je ta sestanek gospodarskega sveta Male antante v sporazumu med Jugoslavijo, Rumunijo in Čehoslovaško odložen. Ker je Čehoslovaška pristala na francosko-angelski načrt o odepitvi sudetsko-nemških pokrajin, na tem sestanku ne bi mogli razpravljati o najvažnejšem vprašanju, to je o razširjenju trgovine med Čehoslovaško in ostalimi državami Male antante, ker se bo po odepitvi sudetsko-nemških pokrajin struktura čehoslovaške zunanje trgovine precej spremenila. Čm se bo sudetsko vprašanje definitivno rešilo, bo takoj sklican gospodarski svet Male antante.

Slabe posledice poostrene mednarodne politične situacije za naš turizem. Izgledi za jesensko turistično sezono, zlasti v Dalmaciji, so bili še pred tedni zelo ugodni. Prijavljeno je bilo veliko število turistov. Nenadno pa se je situacija dočela spreminjati. Poostrele mednarodne situacije je zadnje dni napočila številna turiste, da so se predčasno vrnili, napovedani turisti pa ne bodo prišli. Hoteli v Dalmaciji dobivajo dnevno odpovedi iz inozemstva. Odpovedani sta tudi dve mednarodni konferenci, ki bi se morali vršiti v Splitu (interbalkanski pomorski komite in gospodarski svet Male antante).

V Nemčiji bodo izdelovali olje iz grozdnih pečk. Kakor je znano, vlada v Nemčiji precejšnje pomanjkanje mašob za hrano in mora Nemčija uvažati iz inozemstva velike količine masti in olja. Zato gre prizadevanje za tem, da se iz nemških surovin pridobi čim več mašob. Ze lani so v Porenju delali poizkuse, da bi pridobivali olje iz grozdnih pečk. Na podlagi doseženih pozitivnih rezultatov so za letošnje leto odredili, da morajo vsi vinogradniki po končanem prejšnjem grozdnju izročiti tropine posestnim obratom, ki bodo iz tropin izločili pečke. V Porenju so postavili 45 do 50 strojev za izločevanje pečk iz tropin, po večini pri vinogradniških združenjih. Iz pridobljenih pečk bodo potem pridobivali olje in računajo s produkcijo 800.000 do 1 milijona litrov. Odpadki pri prežanju pečk se bodo uporabili kot krmilo za živino.

Odpoklicane ladje s surovinami v nemških lukah. Iz Londona poročajo, da so angleške tvrdke, odpoklicale ladje s surovinami, ki so bile na poti v nemške luke. Angleške tvrdke, ki so imele v prostih skladiščih nemških luk zaloge surovin, so v zadnjih dneh svoje zaloge vkrcale na ladje in poslale nazaj v Anglijo.

Zmanjšana pasivnost italijanske zunanje trgovine. Po uradni statistiki je znašal v avgustu italijanski uvoz 774 milijonov lir (lani 1092), uvoz pa 618 milijonov lir (lani 714). Ker se je uvoz v mnogo večji meri zmanjšal nego izvoz, je pasivnost trgovinske bilance v avgustu nazadovala na 156 milijonov lir nasproti 378 milijonom v lanskem avgustu. V prvih osmih mesecih t. l. se je zmanjšal italijanski uvoz na 7573 milijonov lir (lani v istem razdobju 9119), izvoz pa se je za malenkost dvignil na 5102 milijona lir (lani 5046). Pasivnost trgovinske bilance je dosegla v osmih mesecih t. l. le 2471 milijonov lir nasproti 4073 milijonom v istem razdobju lanskega leta.

Pridobivanje nafte v Medjmurju je znova naraslo. Poročali smo že, da se je začela pričača naglo dvigati naša produkcija nafte v Medjmurju, ki je v prvem polletju dosegla 508 ton nasproti 240 tonam v prvem polletju lanskega leta. Povprečna produkcija v prvi polovici leta je nekaj nad 80 ton mesečno. Na tej višini se je gibala produkcija tudi v juliju, ko je znašala 82 ton, v avgustu pa se je povzpela kar na 151 ton in je pričakovati, da se bo prihodnji mesec dvignila na 200 ton. V prvih osmih mesecih t. l. smo v naši državi pridobili že 741 ton nafte.

Naša produkcija elektrolitičnega bakra. Proti koncu julija je začela v Boru obratovati tvornica za elektrolizo bakra. V tem mesecu je produkcija znašala samo 193 ton. V avgustu pa je bila tvornica že v polnem obratu in je v tem mesecu produkcija dosegla 1.371 ton.

Novi mednarodni tovarni listi. Uprava državnih monopolov, oddelek za prodajo v Beogradu, razglasa, da pridejo s 1. oktobrom t. l. v promet novi mednarodni navadni in brzovozni tovarni listi po 2,50, 20,50 in 25,50 din, ki se morajo uporabljati od tega dne. Prejšnje mednarodne navadne in brzovozne tovarne liste zamenjajo davčne uprave po 1. oktobru t. l. Rok zamenjave bo trajal 90 dni, t. j. do 29. decembra t. l.

Grabnja dela. Kr. banska uprava je skupaj z glavno upravo bolniškega fonda za državno prometno osebje razpisala licitacijo za prevzem grabenih del pri gradnji zdravniškega prizidka in depandanse na Golniku, in sicer za izvršitev zgradb v surovem stanju. Načrti in proračuni so interesantom na razpolago za zdravniški prizidek v tehničnem oddelku banske uprave, za depandanso pa pri oblastni upravi bolniškega fonda za državno prometno osebje na direkciji državnih železnic v Ljubljani. — Nadalje je banska uprava razpisala drugo licitacijo za gradnjo vodovoda v Suhj Krajini. (Proračun 1,98 milijona din.)

Konkurz je razglašen o imovini Alfreda Amaha, neprotokolanega tovarnarja pohištv v Trzinu. (Upravnik mase dr. Josip Gruđen, odvjetnik v Trzinu; prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Trzinu 8. okt. ob 9., prijavitni rok do 31. oktobra, ugotovitveni narok 5. novembra.)

Kemična tovarna Moste, družba z o. z., bo znižala svojo osnovno glavnicno od 8 na 3 milijone din, torej za 5 milijonov din.

Sumska uprava v Bohinjski Bistrici proda dne 1. oktobra 1938 2480 prm² luba, loco gozd, zloženega in kupe, v 10. partijah. Direktno pismene ponudbe se bodo sprejemale za poedine partije ali pa za skupno količino dne 1. X. 1938 ob 11. uri dopoldne. Splošni prodajni pogoji so na vpogled pri šumski upravi v Boh. Bistrici za časa uradnih ur Šumska uprava v Boh. Bistrici

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 12,00 milijona din nasproti 11,00, 4,44, 6,68 in 7,49 milijona

po naročilu izdelujejo pianini z angleško mehaniko, kar pa nikakor ne odgovarja resnici. Ena sama tovarna v inozemstvu ima baje svoj patent; nekakšno izboljšanje je normalno pianinsko mehaniko, ki pa nima ničesar skupnega z angleško klavirsko mehaniko. Cena 20.000 din je za take pianine utemeljena pač samo v renomeju izdelovalca, nikakor pa ne v specialni mehaniki, ki navzlic svoji posebni konstrukciji nikoli ne dopušča doseči načina igranja, kakršno je mogoče na instrumentu s pravo angleško klavirsko mehaniko.

Tudi moji boljši instrumenti imajo specialno mehaniko, ki je dosti dražja in dopušča lažje igranje nego normalna pianinska mehanika. Navzlic temu, da je bila v razdobju v tej pravdi ustvarjena možnost, da bi lahko svoje pianine s to specialno mehaniko imenovali pianine z angleško mehaniko, pa tega kot pošten izdelovalec in trgovec vseeno ne bom storil, ker vem, da pianini pač nimajo angleške mehanike, čeprav so le-te naročene na Angleškem, ali z drugimi besedami povedano: angleška mehanika se nanaša na konstrukcijo, ki je uporabljiva samo pri klavirjih, ne pa na kraj, kjer se izdeluje.

Čeprav sem tožbo izgubil, se mi zdí, da sem vendarle dosegel svoj namen, ugotovitev namreč, da imajo vsi pianini eno in isto mehaniko in da je razlika edinele v različni regulaciji. Sodbo o tem ali imam prav ali ne, prepustim zdravemu razumu čitateljev.

Rudolf A. Warčinek

din v prejšnjih štirih tednih. V privatnem kliringu se je nemška klirinska marka držala sprico intervencij Narodne banke na višini 14,00 in je le prehodno za malenkost popustila izpod 14.

DEVIZE

Curih, Beograd 10, Pariz 11,92, London 21,27, New York 44,5, Bruselj 75,20, Milan 23,2750, Amsterdam 238,40, Berlin 177,10, Dunaj 1, Stockholm 109,30, Oslo 106,9250, København 95, Praga 15,10, Varšava 83, Budimpešta 87,50, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 25. septembra. Začetni tečaji: pšenica za dec. 68,50 za maj 69; koruza za dec. 52,50 za maj 54,50.
+ Winnipeg, 25. septembra. Začetni tečaji: pšenica za okt. 68,50, za dec. 68,375, za maj 71,625.

Komunike o seji vodstva JNS

Kakor smo že poročali, je bila v ponedeljek in torek v Beogradu seja ožjega glavnega odbora JNS, iz katere je bil izdan komuniké, ki pravi med drugim:

Ožji glavni odbor JNS je imel pod predsedstvom predsednika stranke g. Petra Živkovića 19. in 20. septembra 1938 sejo, kateri je od 114 povabljenih članov prisostvovalo 97, 12 pa se jih je opravičilo.

Na seji se je obravnavala celokupna zunanja in notranja situacija naše države. Dogodki v svetu ponovno dokazujejo, da je samo čvrsta povezava celokupnega našega naroda v jugoslovenski misli in politiki najmočnejše poročilo za bodočnost naše države. Ta misel je bila odločilna za ustanovitev JNS. Ona je določila njen program in opredeljevala vedno njeno stališče, zato tudi danes nalaga stranki in vsem njenim članom in organizacijam, da se kot stranke in edince zavzamejo z vsilo silo za konsolidacijo državne in nacionalne življenja v duhu svobode ter politične, gospodarske in socialne enakopravnosti.

V svojem delu je stranka ohranila popolno notranjo sloglo in enotnost in vsi poskusi od zunaj, da se zrahajo njene vrste, so se razbili ob lojalnosti strankinih članov in na disciplini njenih pristavev, ki so ohranili polno zaupanje v vodstvo stranke. Poročila iz vseh banovin dokazujejo, da je stranka prav v zadnjem času okrepila svojo aktivnost in utrdila svoje vrste. Glavni odbor je poudaril, da je v vprašanje politike in taktike stranke edino vodstvo stranke pooblaščenno, da o tem obvezno sklepa v sporazumu z glavnim odborom.

Komuniké nadalje navaja, da se je razpravljalo o politiki vlade, zlasti glede de-

Ugodna in zdrava

za osveženje

v poletni vročini je čuša Rogaška mineralne vode, same ali pomešane s sadnim sokom. Kako prijeten, hladen vetroven občutek imajo Vaši notranji organi.

BOMBAZ

+ Liverpool, 23. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za sept. 4,57 (prejšnji dan 4,57), za dec. 4,66 (4,65), + New York, 23. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 7,52 (7,90), za dec. 7,87 (7,94).

Svarila pariških listov

Nekateré nadaljnje informacije o zgodovinskih urah v Godesbergu — Apel na Zedinjene države

Pariz, 24. sept. AA. Havas. »Figaro« piše: »Če se moreta čast in mir rešiti, je treba vse poskusiti, da to uspe. Če pa bosta Francija in Anglija, ki ostaneta bolj kakor kdajkoli tesno zvezani, sklenili absoluten odpor nasilju in vojni, bosta sprico tega velikega brodoloma mogli vsaj reči, da sta izpolnili vsaj svojo dolžnost in da imata čisto vest. Vsa Francija se bo kakor ena sama družina krepko in močno združila za domovino.

»Ouvrez« piše: V zadnjem trenutku nam poročajo iz Londona, da je Chamberlain poslali še poslednje predloge Pragi. Ti predlogi zahtevajo od čehoslovaške vlade izpraznitev sudetskih krajev, da se Nemčiji omogoči simbolna okupacija.

List pravi dalje, da je v četrtek zjutraj Hitler obljubil generalnemu štabu, da ne bo podpisal nobene pogodbe, dokler ne bodo utrdbe na čehoslovaških tleh v nemških rokah. List pravi, da je Hitler rekel Ribbentropu: Chamberlain ne bo dobil od mene nobenega podpisa, dokler niso utrdbe

v naših rokah. Takrat bom pa jaz odločil, kaj bom podpisal.

»Epoque« pravi: Prišel je čas, ko je Chamberlain moral odgovoriti. Če je Hitler informiran, mora poznati val, ki je pred nekaj dnevi začel vstajati iz globine francoske duše.

Leon Blum piše v »Populaire«: Ali bo nemški kancelar zapovedal svoji vojski, da prestopi čehoslovaško mejo? Če bi to storil kljub angleško-francoskim predlogom in kljub žrtvam, ki jih je Čehoslovaška prevzela, bi moral pakt o francoski pomoči CSR stopiti v veljavo. To je izjavil večerj tudi sam Daladier v trenutku, ko imajo besede svoje popolni pomen. Tudi čehoslovaško-sovjetski pakt bi se tedaj moral izvesti. To je potrdil Litvinov. Anglija bi morala intervenirati. Nato se je obvezal sam Chamberlain, ko je odklonil nove Hitlerjeve zahteve kot nesprejemljive. Potrebno je, da Roosevelt, čigar avtoriteta obsega ves svet, brez odloga spre govori. Čas hiti in vsaka ura je dragocena.

Angleška kraljica

ostane v Londonu

London, 24. septembra. AA. (Reuter). Angleška kraljica Elizabeta se nocoj ne bo vrnila v Balmoral, kakor je bilo prej rečeno.

Imenovanja na univerzi

Beograd, 24. sept. AA. S kraljevim ukazom so imenovani za docenta v VII. skupini dr. Anton Ocvirk, suplent I. realne gimnazije v Ljubljani za stolico zgodovinskega starih in modernih književnosti; za stolico splošna zgodovina starega veka in srednjega veka s pomožnimi zgodovinskimi znanostmi in novega veka pa dr. Franc Zwitter, profesor realne gimnazije v Kočevju; na medicinski fakulteti za izrednega profesorja v 4/I. dr. Albin Seliskar, docent iste fakultete; na tehniški fakulteti za izrednega profesorja v 4/I. dr. inž. Anton Kuhelj, docent iste fakultete; na bogoslovni fakulteti za docenta v VII. skupini dr. Franc Janžekovič.

Samomor slovenskega

železničarja v Slavoniji

Vinkovci, 24. sept. a. Na sredi proge blizu Vinkovcev so našli večerj zjutraj; odrezano glavo z železničarsko čepico, precej daleč stran pa je pozneje železniška policija našla tudi truplo med tračnicami. Preiskava je ugotovila, da gre nedvomno za samomor. Nesrečnež je 32-letni železniški strojevodja Ludvik Kumar iz Slovenije, uslužben v Zemunu, oče treh otrok. Večerj je vozil od Rume dalje lokomotivo brez vođe. Zaradi teža je nastala velika škoda v kotlu in je morala lokomotiva ostan v Vinkovcih, namesto da krene v Slavonijo. Brod. Najbrž iz strahu pred odgovornostjo si je Kumar končal življenje.

Upokojitev pri železnici

Becyad, 24. septembra. AA. S kraljevim ukazom je upokojen pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani Anton Cajka, inspektor V. skupine.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Reorganizacija

Zveze trgovskih združenj

Zveza trgovskih združenj za dravsko banovino je sklicala za 5. oktober izredno skupščino, ki bo ob 10. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju z naslednjim dnevnim redom: 1. predsednikovo poročilo 2. volitve predsedništva, 3. eventualni predlogi predsedništva in združenj, 4. slučajnosti. Eno uro pred pričetkom skupščine, to je ob 9. dopoldne, pa bo v istih prostorih predkonferenca, da se delegati dogovorijo glede kandidatov in glede postopanja na skupščini. Po izredni skupščini bo v Narodnem domu prva seja novega glavnega odbora zveze, ki bo izvolil člane ožjega odbora in določil smernice za delo ožjega odbora nato pa razpravljati o predlogih združenj. Takoj nato pa se bo sestal ožji odbor, ki bo sklepal predvsem o nastavitvi novega tajnika in o poslovnem redu.

Reorganizacija zveze

Kakor znano, so bila na glavni skupščini Zveze trgovskih združenj v Logatcu sprejeta nova pravila, ki so sedaj ob oblišni potrjena in stopijo v veljavo. Po novih pravilih so organi zveze: 1. skupščina, 2. glavni odbor, 3. ožji ali izvršilni odbor, 4. predsedništvo, 5. posebni osrednji odseki in odbori.

Po novih pravilih sestavljajo predsedništvo predsednik, dva podpredsednika in blagajnik. To predsedništvo se volji na glavni skupščini, in sicer za dobo treh let. Prav zaradi tega je bilo potrebno, da se skliče izredna skupščina.

Namesto prejšnjega predsedništva stopa po novih pravilih glavni odbor, ki sestoji iz predsedništva in po enega zastopnika vsakoga združenja, ki naj to po možnosti predsednik dotičnega združenja. Zastopnika združenja v glavnem odboru in njegovega namestnika določijo uprave združenj. Vsa združenja so dobila poziv, da takoj sporoče zvezi zastopnika za glavni odbor, ki se bo sestel takoj po izredni skupščini v Celju, da izvoli tudi člane ožjega odbora.

Po novih pravilih ima za skupščino vsako združenje za vsakih pričetih 100 članov pravico do enega delegata. Predsednik združenja mora biti delegat za zvezo skupščine. Predloge, ki naj se obravnavajo na skupščini, je treba dostaviti v smislu pravi predsedstvu zveze tako, da jih ima v rokah tri dni pred izredno skupščino.

Znatno povečanje jugoslovenske produkcije premoga

Po uradnih statističnih podatkih se je naša premogovna produkcija v mesecu avgustu ponovno dvignila. V jugoslovenskih premogovnikih so ta mesec nakopali 500.000 ton premoga, nasproti 442.000 tonam v lanskem avgustu in 327.700 tonam v predlanskem avgustu. Nasproti lanskemu letu znaša povečanje 11,8%, nasproti predlanskemu avgustu pa preko 50%.

Produkcija železne rude je bila v avgustu nekoliko manjša nego lani; znašala je 51.900 ton nasproti 60.600 tonam v lanskem avgustu in 35.900 tonam v predlanskem avgustu. Svinčeno-cinkove rude smo v tem mesecu pridobili 70.800 ton (lani 68.200), bakrene rude pa 63.900 ton (lani 56.000). Znatna je bila produkcija bauxita, ki je znašala 56.600 ton (lani 54.700), producija kromove rude pa je nazadovala na 4500 ton (lani 7200), prav tako produkcija pirita na 8400 ton (13.200).

O klavirju in njegovi mehaniki

V »Jutro« od 18. t. m. je izšel pod naslovom »Nelojalna konkurenca ali nečedna tekma« članek o tem, kako je sodišče v treh instancah obravnavalo vprašanje, v koliko se sme naka tvrdka v oglaših posluževati gotovih tehničnih izrazov, ki imajo namen posebno poudariti kvaliteto pomunajega predmeta. Ker so čitatelji nedvomno v kraticah, s katerimi sta v tem članku označeni tožena in tožeča tvrdka spoznali, da gre tu za moje podjetje, se mi zdi umestno, k omenjenemu članku dodati nekaj stvarnih pojasnil.

V prvi vrsti moram pripomniti, da prihajata označbi »dunajska« ali »angleška«, mehanika v poštev samo pri klavirjih. Klavirji so vodoravno stoječa glasbila na tipke, kar je veljavno pač za vse klavirske profesorje in je bila ta definicija od sodišča priznana v vseh treh instancah. Prav tako je tudi na podlagi razsodb v vseh treh instancah dokazano, da imajo pianini, to so navpično stoječa glasbila na tipke, samo enoten mehanični sistem. Zato je tožnja, pri njih tudi odveč razpravljati o dunajski in angleški mehaniki. V nadaljnji dokaz tega dejstva naj navedem, da nobena inozemska tovarna klavirjev ne označuje v svojih katalogih in cenikih izdelave pianinov z angleško mehaniko. Na sodnih obravnavah sem predložil tudi pisne izjave treh največjih evropskih tovarn za izdelovanje klavirskih in pianin-

skih mehanik, da le-te niso nikoli slišale pri pianinih govoriti o angleških mehanikah. Ena teh treh tovarn je tudi dobaviteljica tožeče stranke.

Pri drugi sodni obravnavi je dala tožeča stranka postaviti v sodno dvorano dva pianina; enega z mehaniko avstrijskega fabrikata, drugega pa, po izjavi tožečne stranke, z mehaniko dobavljeno iz Anglije. Prav v tej izjavi je jedro cele stvari: odtod je namreč izvirala označba angleške mehanike. Obe mehaniki sta bili povsem enake konstrukcijske sistema, samo, da obe nista bili enako regulirani. Mehanika cenejšega instrumenta je bila regulirana primitivno, mehanika dražjega instrumenta pa je bila — kakor — pravimo — hipo regulirana, tako da je približno nalikovala repeticijski angleški klavirske mehanike. Tako hipo regulirana mehanika pa ne more dolgo izdržati. Ze po nekaj urah igranja začne repeticijska popuščati, ker je konstrukcija pianinske mehanike pač dočela drugačnja kakor konstrukcija angleške klavirske mehanike. Na isti način bi se dala tudi pri cenejši pianinski mehaniki doseči neka repeticijska sposobnost. Pianinska mehanika se tudi s strokovnim izrazom imenuje repeticijska mehanika, dočim se angleška klavirska mehanika označuje kot dvojna repeticijska mehanika, kakor je tudi sodišče razsodilo. V članku je rečeno, da se v inozemstvu

SPORT

Uspeh v Varšavi

Jugoslavija : Poljska 4:4

Naše moštvo je v Varšavi pred 35 tisoč gledalci predvedlo prav dobro igro — Gole so zabili Wöfl 2, Kokotović in Welker

Tudi v drugi tekmi za prehodni pokal našega kralja se Poljakom ni posrečilo zmagati, čeprav so igrali tokrat doma. Naše moštvo je nudilo tisočerm gledalcem prav dobro igro, pri čemer je v odlični meri vplivala enotnost, kar pa je razumljivo, ker je našo reprezentanco sestavljalo nič manj kakor devet igralcev Gradjanskega, Lešnika, o katerem se je poročalo, da je ostal doma, je dobil v zadnjem trenutku dopust, s čimer je naše moštvo znatno pridobilo na prodornosti. Z nekoliko več srečo bi lahko Jugoslavija beležila lepo zmago, toda napad ni znal izkoristiti številnih prilik, ki so se mu nudile, na drugi strani pa je bila naša obramba precej nezanesljiva. V splošnem nedoločni izid ustreza igri.

Varšava, 25. septembra

Na igrišču »Legie« je bila danes pred 35.000 gledalci ob najkrajšem vremenu odigrana druga meddržavna tekma za pokal Nj. Vel. kralja Petra II. Prvo tekmo, ki je bila odigrana v Beogradu, so dobili Jugoslovenci s 3:0. Današnji tekmi je prisostvovalo mnogo odličnih predstavnikov Poljske, a tudi naša varšavska poslanka dr. Stanoje Kojić z osebjem poslaništva.

Tekma se je pričela ob 16. Po običajnih pozdravah in po odigranju obeh himen, je švedski sodnik Eklund dal znamenje za pričetek igre. Stranski sodnik na eni strani je bil Jugosloven Podubski, Jugoslavija je nastopila v naslednji postavi:

Glaser, Hügl, Matosić, Lechner, Jazbinšek, Kokotović, Šipos, Wöfl, Lešnik, Antolković, Welker.

Poljska: Madejski, Szepaniak, Galecki, Gura, Korban, Piec I., Pjontek, Serfke, Wilimovsky, Vodarž, Piec II.

Poljski so od vsega začetka diktirali precej oster tempo, in so z lahkoto prodirali, tako da so kmalu prišli v vodstvo z 2:0. Naša obramba je bila namreč precej nesigurna in so zato morali krilci igra-

ti preveč defenzivno ter vsled tega ni bilo zveze z napadom. Polagoma so se pa naši znašli in v 31. min. je Wöfl znižal na 2:1. Lešnik je zabil drugi gol, ki ga pa sodnik zaradi očitnega off sidea ni priznal. V drugem polčasu se je naše moštvo še bolj razgibalo. Takoj je napredovalo na igrišču in diktiralo tempo. Opazati je bilo, da je bolj homogeno. Zlasti so se dobro razumeli med seboj igralci Gradjanskega, ki jih je bilo 8 v moštvo.

V 5. min. je prodrl Welker prav do kazenskega prostora, kjer ga je zrušil nasprotni branilec in sodnik je diktiral enajstko, kar je bila pa nekoliko prestroga kazen. Kokotović je z razantnim strelom izenačil na 2:2. Izvrstno sta se med seboj razumela Welker in Wöfl, ki sta prvič debitirala v državni reprezentanci. Naše moštvo je bilo v lahni premoči, le obramba je bila nesigurna in ker se Hügl in Matosić nista znašla, je Pjontek zvišal na 3:2. Spet je prodrl Welker, a branilec je v zadnjem hipu rešil. Isti igralec je bil kmalu nato spet pri žogi in topot se mu je nasmehnila sreča: močno je streljal in spravil na 3:3. Poljska publika je začela protestirati proti domaćemu moštvo. V 25. min. je Welker dogal Wöfla, ta je prenesel Lešniku in sam tek streljanju golu. Lešnik mu je takoj žogo vrnil in je Wöfl spravil Jugoslavijo v vodstvo s 4:3. Ze je kazalo, da bo Jugoslavija zmagala, a v 41. min. se je Poljakom le posrečilo po Vodaržu izenačiti na 4:4. Tega gola je bila spet kriva neodločnost obrambe.

Jugoslavija je danes predvedla dobro, borbeno, požrtvovalno in povezano igro, nekoliko slabša je bila le obramba. Prav gotovo je, da je imela danes Jugoslavija priliko za zmago. Odlično sta se obnesla v moštvo ona novina Welker in Wöfl. Naše moštvo je zapustilo dober vtis in je bilo prisrčno pozdravljano.

Prvenstvo LNP

Podsvezni I. razred prinaša s slehernim kolom presenečenja. V ljubljanski skupini je tokrat šlo še vse po papirni formi. Morda je malce presenetila precej visoka zmaga Marsa nad Jadranom, toda slednji nikakor ni v lanski formi in ni mogel računati na uspeh. Izredno visoko zmago je beležil Kranj, ki je na lastnih tleh prav nevaren nasprotnik. V mariborski skupini so se spet ponovili presenetljivi izidi. Slavija je letos izvrstna in je tokrat, čeprav številčno okrnjena, odzvela Mariboru točko. Prav lep uspeh je dosegel Rapid, ki je v Cakovcu pustil eno samo točko. V Celju je srečanje Atletiki: Celje odpadlo.

V naslednjem poročila:

Hermes : Svoboda 2 : 1 (2:0)

Igra ni bila na posebni višini. Nasprotno, bilo je mnogo nabiranja brez vsakega smisla in sta bili v tem pogledu enaki obe moštvi. Svobodaši so partijo zgrubili s precejšnjo smolo. Vratar jim je sprejeli pohlevno žogo v avtogol, enajstko pa je streljal Habint visoko pod oblake. Rezultat bi s. torej lahko glasil tudi narobe. Še najbolj pravično pa bi bil izražen z 1:1.

Z boljšim startom so postregli šiskarji. Potem pa so imeli nekaj več sreče in so prišli še v prvem polčasu z 2:0 v vodstvo. Do odmora so tudi še nekam zaigrali, vsaj podrejeni niso bili na terenu. Potem pa se je vse razen ožje obrambe ssmulo in se so dogodki prenesli v območje njihovega kazenskega prostora. Deloma je tedaj držala obramba situacijo, deloma je bil nasprotnikov napad v znatni meri jalov. Tako so se iz afere izvlekli še s pozitivnim rezultatom, ki ga vsaj v drugem polčasu niso zaslužili. Najboljšega moza so imeli v vratarju Oblaku, ki mu gre tudi v veliki meri zasluga, da je moštvo odneslo obe točki.

Svobodaši so začeli precej slabo in so končali kot gospodarji na terenu. Sicer so tudi tedaj, ko so imeli igro v rokah, mnogo grešili. Predvsem imajo šibek napad, ki ni znal iz mnogih situacij pred nasprotnikovim golom izbiti niti ene stvari razen tistega Plečkovega gola, ki je bil edina uspešna zaključna akcija. Saj v tem napadu ni strelca. Na desno krilo so vse premalo igrali, če je pa Rogelj na levem krilu dobil še tako uporabno žogo, jo je gotovo pokvaril, ker mu je dribling očitno namen in ne sredstvo; Še en tak moč je v moštvo, vratar, ki rad paradira in zaradi tega so zabeležili šiskarji svoj prvi uspeh.

Sicer je bila igra do odmora precej izenačena. Z avtogolom svobodaškega vratarja so prišli Hermežani v vodstvo. Drugi zgoditek pa je dosegel zelo efektivno Ferjan po prav dobri Erženovi pripravi. Par stvari so imeli Svobodaši pred slišensidimi vrati, toda so jih zapravili. V drugem polčasu se je igra razvila v vse bolj enostransko borbo na hermežanski polovici. Iz mnogih situacij je naposled Pleško le odločno postal proti mreži in znižal na 2:1.

Sodil je g. Camernik bolj šibko. Dopustil je preostro igro.

Mars : Jadran 5 : 2 (2:1)

Trnovčani so morali tudi tokrat izvleči serijo žog iz svoje mreže; toda če smo v poročilu prejšnje nedelje morali ugotoviti, da so po vsej pravici zaslužili težak poraz, jim je treba v tem primeru priznati, da se jih je držala v veliki meri smola. Rezultat je po poteku igre vsekakor zelo visoko izražen.

V razgibani, sicer pa odprti igri so pri-

šli Poljanci do prvega uspeha: ne toliko po svoji zaslugi, kot vse bolj po veliki krivdi Jadranovega vratarja; prav po nepotrebnem mu je izpadla povsem nedolžna žoga iz rok, ki jo je najmlajši iz nogometnega rodu Trčkov potisnil preko črte. Kmalu nato se je Trnovčanom nasmehnila sreča — redka izjema, ki se ni več pojavila — in je Mars s koto streljanju žogo z glavo zaokrenil v poljansko mrežo ter izenačil. Težka taktična napaka Jadranove obrambe je postavila Marsovce ponovno v vodstvo. Oba branila sta startala na levo krilo, čigar center je nepokriti Žigon neovirano pretvoril v drugi gol za svoje moštvo. Seveda se Trnovčani še niso vdali, toda poljanska obramba je bila trša od trnovske. Po izenačeni igri sta šli moštvi v odmor z majhnim naskokom enega gola za Poljanec.

Hladnokrvno je takoj po odmoru Doberlet izkoristil slabost nasprotnikovih branilcev in povišal na 3:1. Sicer je potem Jadran nenehoma napadal, toda brez vidnega uspeha. Marsovci so igrali taktično dobro: branili so vsi! Iz prodora je Doberlet, kakor se v taki igri rado dogaja, postavil na 4:1. Najlepši gol v igri pa je zabil Jadranuš Šavs; tedaj je bilo 4:2. Tik pred koncem pa je bil Doberlet zopet uspešen in je postavil končni rezultat 5:2.

Sodil je dobro g. Macoratti.

Kranj : Kovinar 12 : 3 (4:1)

Kranj, 25. septembra
V Kranju sta se srečala dva gorenska kluba. Jeseniški gost je bil visoko porazen, vendar se mora priznati, da takega poraza ni zaslužil, ker je igral dosti dobro. Domači nasprotno, so imeli izreden dan in se jim je posrečilo vse. Levji delež na dvoštevilčnem rezultatu ima napadalna vrsta z levim krilom Deličem na čelu, ki je sam zabil 8 golov. Izvrsten je bil tudi bivši igralec Ljubljane Jež, ki je spravil v napad kombinacijsko igro. Jeseničani so se borili do konca požrtvovalno in so svoje gole dosegli le zaradi nepotrebnega igračkanka domače obrambe. Sodnik Klipščenter je sodil povzračno.

Železničar : Mura 5 : 1 (2:1)

Maribor, 25. septembra
Železničar je tudi v svojem drugem nastopu spravil obe točki zaslužno pod streho. Njegovo moštvo je bilo boljše v vsakem pogledu. Na višju je bila ožja obramba, v krilski vrsti se je odlikoval Eferl, dočim ostala pomagata nista toliko ustrezala. Duša napada je bil Pavlin, prav dober pa tudi Ronjak, ki imata poglavito zaslugo na visoki zmagi. Desno krilo je bilo prepočasno, a tudi vodja napada ni zadovoljil.

Mura je igrala požrtvovalno, poznalo pa se je pomanjkanje odličnega Kukanca, ki je duša svojega moštva. Enajstotica gostov ni bila homogeno in se je zlasti opazala precejšnja vrzel med obrambo in napadom, ker so krilci samo branili. Napad je bil slab in gre edini njegov gol na rovaž napake nasprotno obrambe. Igra je bila fair. Gole za domače so dosegli Pavlin 3, Ronjak in Štifter po enega, za Muro Bošina.

Sodil je dobro g. Vrhovnik.

Maribor : Slavija 0 : 0

Ta rezultat je popolnoma nepričakovan. Igra, ki sta jo nudili obe moštvi, je bila od začetka do konca napeta in zelo dramatična. Slavija je od 32. min. prvega polčasa igrala le z 9 igralci. Njen vratar in srednji krilec sta bila namreč poškodovana in sta morala zapustiti igrišče. Vratar Drašbajer je v 25. min karamboliral s Ti-

čarjem in je dobil tako hudo poškodbo na glavi, da so ga morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnico. Srednji krilec Perlek je moral v 32. min odstopiti zaradi poškodbe na nogi. Od tega trenutka dalje se je razvila huda borba. Kljub okrnjenosti se je Slavija branila tako dobro, da ji Maribor ni mogel zabil gola. Pri Slaviji so bili vsi brez izjeme dobri in zaslužijo vso pohvalo. Maribor, ki je nastopil v nekoliko izpremenjeni postavi, ni mogel niti nasproti devetim igralcem doseči zmage in se je moral zadovoljiti z delitvijo točk. Bil je sicer stalno v napadu, zaradi taktično slabe igre pa ni bilo številčnega uspeha. Igra je bila prepletena z raznimi neprijetnostmi. Sodnik Kopič je sodil že boljše.

V predtekmi rezerv je Maribor porazil Slavijo 8 : 2. V dopoldanski mladinski tekmi je Rapid premagal Železničarja 2 : 1.

ČSK : Rapid 1 : 1 (0:0)

Čakovec, 25. septembra.
Tudi ta izid je presenetljiv in pomeni za Mariborčan lepe uspeh na vročih čakovskih tleh. Rapid bi celo lahko zmagal, a je imel izrazito smolo. Čakovec je igral tehnično dobro, vendar je bil njegov napad premalo odločen, a je tudi v nasprotnikovi obrambi naletel na nepremostljivo oviro. Rapidovo moštvo je v celoti zadovoljilo. Sodil je prav dobro Veble iz Celja.

Ljubljana : Orient 8 : 0 (4:0)

Suščani so moštvo, ki bi po svojem znanju sodilo v naš podsvezni prvi razred. Naleteli so na razigran ljubljanski napad in tako so odnesli z igrišča točo zgoditkov, ki naj bi bila nekaka osveta za nedavni poraz 2:4 kombiniranega belo-zelenega moštva na Sušaku.

Belo-zeleni so nastopili z napadom v novi postavi. Zabil je sedem komadov — enega iz enajstke je dosegel Pupo — in bi s te strani njegovo delo bilo zadovoljivo. Spojki sta igrali narekovan W-sistem in sta svojo nalogo odigrali dovršeno. Pri tem je bil Dare v levi spojki tudi kot realizator zelo uspešen. Zabil je tri komade, dočim se je Sercer na desni spojki zadovoljil s samim konstruktivnim in pripravljalnim delom. Krili, Janežič na desnem. Drago na levem, sta bili prodorni in sta uspešno prenašali igro. Srednja vrsta je delala skorodra brez napake. Imela je pred seboj šibkejši nasprotnikov napad, ki je bil v drugem delu igre celo okrnjen. Tako se je lahko vsa posvetila svojemu napadu, ki je neprestano držal igro v nasprotnikovi polovici. Pupo se je razvil v dobrega srednjega krilca, ki ima smisel za plasma, poleg tega pa zadnje čase tudi zelo točno podaja napadu. Vodišek je bil na svoji običajni višini, marljiv in koristen. Levega krilca sta po en polčas igrala Sočan in Klemenc; oba sta bila nekoliko šibkejša od ostalih dveh krilcev. Obramba ni imela pravega dela. Eno samo priliko je dala nasprotniku. Pogačnik sploh ni dobil žoge na gol.

Med gosti ni bilo niti enega igralca, ki bi presegal povprečnost naših prvorazrednih igralcev. Videti je bilo srednjega krilca, vsaj v začetku igre, ki se je pokazal v precejšnji robotosti. Čim ga je sodnik ukrotil, se je tudi ta uvrstil med neznanost ostalih tovarišev. Spočetka je ožja obramba uspešno čistila in odbijala, vratar je parkrat ubranil nekaj žog v stilu, ki je kazal, da ume svoj posel. Čim več pa se je nabiralo žog v mreži, tem bolj je tudi obramba popuščala. Zrtev robotosti, ki so jo Suščani že takoj od začetka vnesli v igro, je proti koncu prvega polčasa postal njihov srednji napadalec, katerega je sodnik več kot upravičeno poslal v garderobo.

Ob samem začetku je Dare otvoril serijo zgoditkov s krasno pisanim strelom. Po desetih minutah je potem Pupo iz enajstke dosegel 2:0. Potem so se šele gostje nekoliko opogumili in uprizorili par napadov in so mimogrede imeli prav lepo priliko, ki jo je upropastila leva zveza. V 35. min. je zaključil prijeto kombinacijsko igro Miro s tretjo žogo v mrežo. Par trenutkov pred koncem je isti igralec postavil na 4:0. V repriži je takoj v prvih minutah potegnil in preko vse nasprotnikove obrambe s plasirano žogo zaključil svojo serijo zgoditkov. Šesti gol je z glavo zopet dosegel Dare: Še sedmi gol gre na njegov račun, potem je poslednjega, osmega dosegel še Janežič.

Sodil je dobro g. Macoratti. Gledalo je zadevo okoli 500 ljudi.

Ostale nogometne tekme

Beograd: BSK in Jugoslavija komb.: Kipesti (Budimpešta) 3:2 (2:1).

Temešvar: Reprezentanca Temešvara: reprezentanca Beograda 3:1 (1:1).

Bukarešta: Nemčija : Rumunija 4:1. 40.000 gledalcev. Tekmi je prisostvovalo več članov rumunske vlade, Stranski sodnik je bil tudi Jugoslovan Popović.

Juniorsko prvenstvo v Ljubljani: Ljubljana : Reka 7 : 2, Svoboda : Hermes 2 : 1, Mars : Korotan 7 : 0, prvenstvo II. razreda: Mladika : Adria 13 : 0, Moste : Korolan 2 : 2.

Hrastnik : Leško 2:0 (2:0).
Na igrišču pri »Slačni« kletici je bila II. razredna prvenstvena tekma med Hrastnikom in Laškim, ki se je končala z zaslužno zmago Hrastnika. V prvem polčasu je bila igra izenačena, po odmoru pa je imel Hrastnik več od igre. Obe moštvi sta predvajali tipično drugorazredno igro. Hrastničani so bili požrtvovalnejši in boljši v startu. Obe obrambi sta bili dobri, napada pa nista imela strelcev. Sodil je objektivno g. Presinger.

Srednješolsko plavalno prvenstvo

Ljubljana, 25. septembra
Izredno lepo jesensko vreme je omogočilo ljubljanskemu plavalnemu podsvezu, da je danes izvedel v kopališču Ilirije srednješolsko plavalno prvenstvo. Ob 14. se je zbralo na kopališču okoli 300 srednješolcev, njih staršev in profesorjev. Med gledalci smo opazili ravnateljico mestne ženske gimnazije dr. Antona Bajca.
Tekmovanja se je udeležilo 5 ljubljanskih zavodov in sicer I. drž. real. gimn. s 15 plavalci, III. drž. realna s 14, klasična s 5, ženska mestna gimnazija s 7 plavalkami in II. državna real. gimn. z 2 plavalkami. Vsega je nastopilo 42 plavalcev in plavalk. Moško srednješolsko prvenstvo si je pridobila III. drž. real. gimn. s 124,5 toč-

kami. Slednja I. drž. real. gimn. s 91,5 in klasična gimn. s 36 točkami. Žensko srednješolsko prvenstvo si je pridobila mestna ženska gimnazija s 66 točkami pred II. državno real. gimn. s 23 točkami. V skokih je zmagala III. drž. real. gimn. z 21 točkami pred I. drž. real. gimn. s 5 točkami. Na koncu je sledila še waterpolo tekma, v kateri je III. drž. real. gimn. premagala I. drž. real. z rezultatom 5:0 (3:0).

Pozdravljamo iniciativo LPP, ki je podolgem preledku zopet zabil za srednješolskim prvenstvom. Prireditelj je potekla v najlepšem redu in na zadovoljstvo hvaljenih publike, ki je po gručah, vsaika na drugem kraju kopališča, bodrila tekmovalce svojega zavoda. Ota značovalca, tako ženski kot moški, sta žela na koncu veliki oplaz vse publike. III. drž. real. gimn. je letos prvič osvojila pokal SK Ilirije za prvenstvo v plavanju in pokal LPP za prvenstvo v waterpolu. Ženska mestna real. gimnazija pa si je letos prvič osvojila prekrasno vazo LPP.

Rezultati:
50 m prosto (fantje): Nastopilo je 17 tekmovalcev v 4 predtekih. Po časih je bil določen sledeči placement: 1. Pestevšek (III). 29,5. 2. Friedrich (I.). 30. Vodopivec 30.1. 4. Loeser (kl.) 30,9. 5. Herzog (III). 31,1. 6. Gjud (I.) 31,8.

100 m prsno (dekleta): 1. Werner (ž. m.) 1:38. 2. Filipič (II) 1:51,2. 3. Brilej (ž. m.) 2:00,4. 4. Zaletel (ž. m.) 2:05. 5. Osojnik (ž. m.). 6. De Paulis (ž. m.).

100 m prsno (fantje): Nastopilo 10 tekmovalcev v 2 predtekih 1. Binder (III) 1:25,4. 2. Biber (I) 1:29,4. 3. Rabič (kl.) 1:32,9. 4. Lasič (III). 5. Hofman (I). 6. Kerševan (III).

100 m hrbtno (fantje): 1. Pestevšek (III) 1:21,9. 2. Bohinje (I) 1:31,1. 3. Grešak (kl.) 1:32. 4. Tiran (III) 1:33,1. 5. Vodopivec (I) 1:37,1.

50 m prosto (dekleta): 1. Fine II. 33,8. 2. Werner (ž. m.) 43,8. 3. Vidmar (ž. m.) 45,7. 4. Bežjak (ž. m.) 48,6. 5. Filipič (II).

Fran Dolenc †

Skofja Loka, 25. septembra.

Iz Predvora nad Kranjem je nočjo pripele v Skofjo Loko žalostno sporočilo, da je ondi v svoji vili umrl veleindustriec g. Franjo Dolenc st. Smrt ga je rešila trpljenja, bolehal je že štiri leta za vnetjem rebrne mreže. Skofja Loka je izgubila z njim enega svojih najpopularnejših predstavnikov. Bil je dolgoletni starosta Sokola, podpornik vseh narodnih in dobrodelnih društev, krušni oče mnogih sirot. Poznala ga je vsa Slovenija. Ob krsti vzornega družinskega glavarja žalujejo vdova, dve hčerki, sin in edina sestra gospa Jerica, vdova Hubadova. Uglednega pokojnika bomo v torek popoldne spremili k večnemu počitku. Časten mu bodi spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

100 m prosto (fantje). Tekmovalo je 8 plavalcev v 2 predtekih. 1. Pelhan 2. Hudnik (III) mrtvi tek 1:10,2. 3. Herzog (III) 1:13,4. Lavrenčič (III) 1:20,3.

4 x 50 prosto (dekleta): 1. žen. mestna 3:20,8.

3 x 100 mešana (fantje): 1. III. drž. r. g. 4:07,9. 2. klasična 4:19,8. 3. I. drž. real. 4:26,6. 4. III. drž. real. 4:30,5. 5. I. drž. real. gimn. 4:46,7.

4 x 50 prosto (fantje): 1. drž. real. gimn. 2:03,1. 2. III. drž. real. gimn. 2:11,8. 3. III. drž. real. gimn. 2:19,5. 4. kl. 2:21,5. 5. I. drž. real. gimn. 2:21,9.

Waterpolo III. drž. real. gimn.: I. drž. real. gimn. 5:0 (3:0). Gole so dali: z Pestevšek ter Lavrenčič, Herzog in Binder po 12.

B. S.

Glej tudi 2. stran

Čsl. vojska je zavzela svoje položaje

Značaj čsl. mobilizacije — Tudi nemški obvezniki so se v ogromni večini odzvali pozivu — Disciplina in odločnost vladata v republikli

Praga, 25. septembra. v. Češkoslovaška vojska je zasedla v polnem obsegu vse utrjene postojanke na mejah češkoslovaške republike. Te utrdbe so bile zgrajene v teku zadnjih petih let pod vodstvom in po navodilih francoskih vojaških strokovnjakov, ki so gradili Maginotovo linijo. Češkoslovaške obsejne utrdbe niso zgrajene v obliki enotne obrambne linije, nego na sistem utrjenih oporišč, ki leže drugo poleg drugega in segajo globoko v zaledje ter tvorijo pravo šahovnico. Utrdbe segajo le na nekaterih krajih neposredno do meje. Večinoma se prično s prvimi oporišči za strojnice šele 5 do 10 km za državno mejo. Tako so n. pr. češke utrdbe šele južno od Heba in Liberca, čemur je tudi pripisati, da se je češkoslovaška vojska deloma umaknila iz obmejnih predelov.

Posebno močne so utrdbe okoli Kladska (Glatza), kjer so že od davnih časov sem vpadale tuje vojske na Češko. Velike trdnjave so zgrajene tudi v okolici Grulicha. Poleg tega je močno utrjen tudi gorski hrbet, ki se vleče med Moravsko in Češko. Prve utrdbe so pričeli graditi Čehoslovaki takoj po svetovni vojni na madžarski meji, poslednje pa šele zadnje leto na avstrijski meji. Ker se nahajata glavni središči češkoslovaške oboroževalne industrije v Plznu in v Brnu, ki sta strateško izpostavljeni mesti, je vse pripravljeno za prenos vojaške industrije v planinske kraje na Slovaškem.

Od včeraj so vse utrdbe popolnoma zasedene in pripravljene za obrambo. Tovarne vojne industrije so v polnem obratu. Mnoge strojne tovarne so se preobrazile za izdelavo vojnega materiala.

Praga, 25. septembra. AA. (Havas). Čsl. tiskovni urad odgovarja na obtožbe, s katerimi se je nemško časopisje vrglo proti Češkoslovaški v zvezi z mobilizacijo. To poluradno poročilo pravi, da je bila mobilizacija elementarni varnostni ukrep v trenutku, ko milijon in pol nemških vojakov, oboroženih z najmodernejšim orožjem, manevra ob čsl. meji. V ostalem ne postavlja Češkoslovaška nikakih teritorialnih zahtev. Ona se samo brani in s to obrambo služi miru.

Praga, 25. septembra. AA. (Havas). Prški radio demantira nemška poročila o mobilizaciji na Češkoslovaškem. Rezervisti so prispeli na svoja mesta v največjem redu. Radio poroča, da so bile začne prekinjene vse telefonske in brezžojne zveze z inozemstvom, izvzemši za primere, za katere je bilo izdano dovoljenje. Sročni je bila Praga v temi. Mobilizacija se nadaljuje v največjem redu, prebivalstvo pa je ohranilo popolno disciplino.

Tešin, 25. septembra. AA. (Havas). Člani angleške kolonije, ki so snoči odpotovali iz Prage, so prispeli danes zjutraj s posebnim vlakom v Tešín. Ker vlaki ne smejo preko meje, so morali ti člani angleške kolonije tam izstopiti in iti peš dalje. Ti Angličje se vračajo preko Stockholma in Norveške v Anglijo. Veliko število tujih časnikev je tudi zapustilo Češkoslovaško, ker ne morejo neposredno poročati v London in Pariz.

Praga, 25. septembra. AA. (ČTK). Češkoslovaška združenja bivših bojevnikov so sklenila ustanoviti novo organizacijo, ki se bo imenovala Centrala zveze rezervistov in bivših bojevnikov Češkoslovaške. Nova organizacija je že objavila proglas, ki pravi, da bo češkoslovaško prebivalstvo ostalo do smrti zvesto predsedniku dr. Benešu in predsedniku vlade Sirovem, kakor tudi vsej češkoslovaški vladi.

Tešin, 25. septembra. AA. (Havas). Železniški promet med Poljsko in Češkoslovaško je prekinjen. Prekinjen je promet na mostu čez obmojno reko Olsa. Pat poroča, da so Čehoslovaki odstranili meje postavili barikade in da so most zaprli z dvakratnimi vrvmi. Na poljski strani se prepovedano vsakomur približati so mostu več kot na 20 m. Na

tem mestu so Poljaki postavili straže z nasajenimi noži na puški.

Praga, 25. sept. br. Noč je v obmejnih krajih potekala povsem mirno. Le na Moravskem so se pripetili štirje manjši incidenti, pri katerih pa ni bilo človeških žrtev. V Pragi so bile tudi snoči manifestacije, pri katerih je sodelovalo zelo mnogo ljudi. Praški listi poročajo danes tudi o velikih manifestacijah za Češkoslovaško, ki so jih priredili v prijateljskih državah, tako v Angliji, Franciji, Rumuniji, Belgiji, Norveški, Bolgariji itd.

V zunanje političnem pogledu je bila danes morda najvažnejša avdienca poljskega poslanika Patka pri prezidentu republikli. Govorila sta o noti z dne 21. t. m., s katero je poljska vlada zahtevala, da bi se sedaj uredil tudi problem poljske narodne manjšine na Češkoslovaškem.

Veliko pozornost so vzbudile vesti, ki prihajajo iz obmejnih krajev in ki se nanašajo na koncentracijo nemške vojske na nekaterih mestih onstran meje. Tako poročajo o koncentraciji nemške vojske južno od Budjejevic in v Sleziiji.

Ukinjenje nemško-avstrijske carinske meje

Berlin, 25. septembra. Z odlokom prometnega ministra nemškega rajha se z veljavnostjo od 1. oktobra dokončno ukinja nemško-avstrijska carinska meja. Zato bo od 1. oktobra naprej v Veliki Nemčiji vse blagovni promet prost carine. Izdani so bili ukrepi za zaščito gospodarstva v Avstriji pred močnejšim gospodarstvom v starem rajhu. Nemške carine na uvoz avstrijskega blaga v Nemčijo so bile ukinjene takoj po »anslusu«, ostale pa so v veljavi številne carine pri uvozu nemškega blaga v področju Ostmarke. S 1. oktobrom se ukine pobiranje teh carin. Obenem bo uveljavljena tudi pri uvozu preko mej Ostmarke nemška carinska tarifa in bodo prenehale veljati določbe prejšnjih trgovinskih pogodb Avstrije z drugimi državami.

Kralj Boris pri Hitlerju

</

Čez drn in strn...

ČUDEZ

Z višine 18 metrov je padla na tla tretješolka Dragica Maksimović iz Beograda. Dekletce se je na pločniku tako pobilo, da je obležalo krvavo in nezavestno. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da bo brezpogojno podlegla težkim ranam. Na zaupanje vseh pa se je deklica prebudila iz nezavesti. (»Slovenski dom«, 12. IX.)

Strahni zdravniki to, ki pravijo o svojem pacientu, da bo brezpogojno podlegel. Natura je vsekakor plemenitejša od medicine: zmerom je pod kakšnim pogojem se pripravljena na kompromis.

ŠE ENKRAT ČUDEZ

Slepec je spregledal v Glini na Hrvatskem. Kmet Jovar Brkić je pred letom začel izgubljati vid, dokler ni popolnoma oslepel. Iskal je pomoči na zagrebški kliniki, vendar brez uspeha. Lotil se je tudi zdravljenja na priporočila raznih mazačev, dokler ni šel slednjič k znaneemu mazaču v Budimirovcih, k Milanu Koretcu. Od tam se je vrnil spet z zdravimi očmi. Kaj se je prav za prav zgodilo, nihče ne ve, dokler ne bodo zdravniki kmeta temeljito pregledali in povedali svoje mnenje. (»Slovenski dom«, 13. IX.)

Blagor jim, ki so bili slepi, pa so spregledali! Samo kam bo prišla zdravniška veda, če bodo zdravljenje opravljali mazači, zdravniki pa bo ostala samo še pravica superrevizije?

NAJVEČJI ZVON V JUGOSLAVIJI

Kratko smo že poročali, da je bil v Buhlovi livarni v Račah vlit zvon za franciškansko baziliko v Mariboru. Ta zvon je gotovo posebnost, saj je največji, kar jih je bilo vlitih v naši državi, in eden največjih sploh, kar jih bo pri nas zvonilo... Pri vlitvanju so morali prevezati plašč zvona s 500 kg težko in 36 metrov dolgo verigo, ker bi ga bila sicer težina materiala in termični pritisk dvignila... Premera ima 7 m, visok pa je 2,30 (»Slovenec«, 18. IX.)

Škoda, neprecenljiva škoda, da so mu bili plašč prevezali z verigami, zakaj nadse koristno bi bilo, da bi bila stežina materiala malo dvignila ta največji zvon. Tako pa bo največji zvon v Jugoslaviji vendarle

malo premajhen, po vrhu pa še nenavadne oblike: ob premeru 7 m in višini 2,30 m bo podoben bolj tropski čeladi kakor spodobnemu zvonu.

JETNIKI — PISATELJI

Angleški minister sir Samuel Hoare se je pred nedavnim posvetoval z nekaterimi komisarji angleških bolnišnic o tem, ali je dovoljeno kaznjencu v zaporu pisateljati ali ne. Prišli so do sklepa, da kaznjenci sicer v svojih jetniških celicah smejo pisati, ne smejo pa potem, ko kazen odsede, vzeti s seboj tega, kar so napisali, ne da bi prej prosili za dovoljenje notranjega ministra. (»Slovenski dom«, 22. IX.)

Lepo se zdi človeku od angleškega notranjega ministra, da bi rad zavrl povplavo literature in bi tako nedolžnemu čitajočemu občinstvu prihranil muke, ki jih mora prenašati za kazen arestant. Le čemu se sir Samuel Hoare obrača na komisarje angleških bolnišnic, kadar rešuje probleme jetnišnic in literature?

VIR

Usti (Aussig) imajo železarne, mehanične delavnice, kemične tovarne, strojnice usnja, elektro-industrijo in sladkorne rafinerije. Prosinice čevljarke tovarne in tovarne za poljedelske stroje, Karlovi vari premogovnike in tovarne za steklo oziroma kristal, Marljine vari prav tako steklarne in pivovarne, Čeb predilnice, topilnice železa in pivovarne, Jablonce (Gablonz) predelovalnice žlahtnih kamnov, biserov in kristalov. (»Slovenec«, 23. IX.)

Da, borbe v današnjem razmajanem svetu so težkega idejnega značaja — vsak narod in vsak družabni sloj pod solncem bi rad v spopadu uveljavil svoje stališče. Nekateri imajo te svoje ideje že z doma, nekateri jih sproti prejemajo od drugod. A kadar človek prevaja svojo misel s tujega jezika, se mora varovati predvsem geografskih pomot. Če se Karlsbad n. pr. glasi v češčini Karlovi vari, si velja zapomniti, da so Marienbad samo Marijanske lazne. Pri dobršni meri previdnosti bi se človeku ne mogle pripetiti niti takšne pogreške, kakršne so strojnice usnja: usnje se namreč stroji v strojarnah, strojnice pa pokajo, kadar pride do vojnega spopada na meji. — kra —

Žalosten nastop miss Jugoslavije

Izvoljena je bila v Parizu in je v Kodanju slabo odrezala

Zagreb, 25. septembra

Svet hoče imeti svojo zabavo z lepimi dekletki in tako se vsako leto vsrjijo volitive posameznih lepotnih kraljic, nakar se izvoljene lepoticke sestajajo v kakem velikem evropskem središču in občinstvo izvoli miss Evropo. Letos je bila zaključna volitev v danski prestolnici Kodanju. Sodelovala je tudi misteriozna miss Jugoslavija. O volitvi evropske lepoticke kraljice, pri kateri je bila naša država po nepotrebnem izpostavljena velikemu posmehu, poročila znači naš novinar, ki stalno prebiva v Kodanju, g. Franjo Pakaci v današnjem »Jutarnjem listu« takole:

Zgodilo se je, da je finska dežela, ki je že dvakrat dala miss Evropo, zmagala tudi tokrat. Tretjič je finska kraljica lepote postala miss Evropa. In da takoj povemo: popolnoma upravičeno, Mlada Finka gospodična Sirkka Salonen je bila s polno pravico takoj v pričetku tekmovanja favoritka. Krasno dekletce. Sveža, vitka, krasno rasla, visoka, svetla kakor svetloba severne noči, prirodna in nastopaju in hoji, kraljevskega zadržanja, polna neodoljive dražesti. Njeno izvolitev je pozdravilo številno občinstvo z največjim navdušenjem.

Popolnoma drugačna pa je bila predstavnica naše države. Moram takoj poudariti, mi ni niti malo ugodno, ko moram pisati tudi o tem. Prebivam na Danskem že skoro 10 let, pa se ne spomnjam, da bi se bil kdajkoli znašel v tako neprijetnem položaju, kakor snovi pri izvolitvi miss Evrope. V družbi trinajstih mladih, krasnih deklet je bila tudi štirinajsta. To je bila miss Jugoslavija. Ko smo jo videli, smo si želeli rajši pogrezniti se v zemljo, kakor doživeti to sramoto. Tako imenovana miss Jugoslavija 1938 se imenuje Olga Dujanski. Pravi sicer, da je doma nekod iz Srbije, toda ne

mara točno navesti svojega rodnega kraja. Ko bi bila v družbi povprečnih vrstnic, je gotovo nihče ne bi posebej opazil kot lepoticco. Zdej pa si zamislite, kako se je snovi znašla v družbi trinajstih pravih lepotic. Disharmonija je bila očitna Konferansje je pozdravil vsako lepoticco posebej, vsako je predstavil občinstvu, ki je več ali manj odobraval in ploskalo. Ko pa se je pojavila naša miss, ni zaploskala niti ena roka. Nasprotno, občinstvo je pomolavalo devojko, ki nikakor ne bi bila smela sodelovati pri tem tekmovanju. Velik del občinstva je odkrito pokazal svojo veselost. Naša država je bila izpostavljena zasmečovanju.

Neugodno je, da moram o vsem tem pisati. Toda povedati je treba, ker se ne more dopustiti, da se naša država na tak način izpostavlja posmehu. Kako pride do tekmovanja deklet, ki je manj kakor povprečne lepote, upognjene, košate postave, deklet absolutno nepravga tipa za takšno tekmovanje, kako more naenkrat nastopiti pod imenom naše države in izzvati neugodne komentarje in posmeh desetstosečev ljudi v tujini? Kdo je odgovoren za to našo blamažo? Kdo je izvolil gospodično Olgo Dujanski za miss Jugoslavijo in kje je sploh bila izvoljena?

Ona sama seveda ne more biti v polni meri odgovorna. Morda sploh sama niti ni kriva, kajti katero dekletko si ne bi želelo iti na brezplačno potovanje po lepi Danski, kjer lahko preživi nekaj prijetnih tednov. Toda kdo jo je poslal? Kdo ji je omogočil, da nastopa v imenu naše države in da je torej nekakšna uradna predstavnica značilne lepote naših deklet in žena? Ona sama ni mogla in ni hotela izčrpano odgovoriti na ta vprašanja. Priznala pa je, da sploh ni bila izvoljena v Jugoslaviji, marveč v Parizu, kjer stalno prebiva. Ni jasno, s kak-

šnim poslom se bavi v Parizu, a kakor pripovedujejo, jo je v Parizu izvolil nekakšen komite in ona je bila popolnoma prepričana, da je v polnem pravu, ko je v Kodanju nastopila v svojstvu najlepše žene Jugoslavije.

Ne more nam biti vseeno, kako sodi javnost v nam prijateljsko naklonjeni državi, kjer provajamo med drugim tudi živahno tujsko prometno propagando in poudarjamo posebej tudi raso lepoto in dražest naših žena, pa dobi občinstvo po živem primeru čisto drugačno sodbo. Ali naj bi ne bili sploh sodelovali pri tem tekmovanju, ali pa bi bili morali pristojni činitelji poskrbeti, da pride na tekmovanje dostojna predstavnica, ki morda ne bi predstavljala res najlepše Jugoslovanke, vendar ne bi bila tako globoko pod povprečnostjo.

Kar se tiče miss Evrope, je treba poudariti, da je osemnajstletna Sirkka Salonen tip nove žene. Nikoli ne uporablja sminkke in pudra, kar najbolj dokazuje, da imamo pred seboj mlado, sportno vzgojeno dekletko iz izredno dražestnim prirodno zadržanjem in nastopanjem. Lepa Sirkka je sveža kakor kaplja rose. Ruž, ki obroblja njena usta, polna belih zob je edino lepoticco sredstvo, ki ga porablja. Gotovo doslej še nikoli ni bila izvoljena nobena miss Evropa brez sminkke in pudra, a nobena od njih morda sploh ne bi bila izvoljena brez teh pripomočkov. Zdej utegre biti letošnja izvolitev miss Evrope klic za vojno žena proti lepoticju.

MEDNARODNI JEZIK

»Kaj je prav za prav esperanto?«
»To je svetovni jezik.«
»In kje se govori?«
»Nikjer na svetu.«

Maribor preko nedelje

Maribor, 25. septembra. Idealno lepa septembrska nedelja. Maribor je ves zaživel po ulicah in na promenadi. Vseposvoda pa si opazil ogromno zanimanje za politične dogodke. Ljudje so vprag grabili po časopisih in je bila tudi druga »Jutrova« izdaja, ki je prispela v Maribor z dopoldanskim potniškim vlakom, takoj razprodana. V središču vseh razgovorov je slej ko prej Češkoslovaška. V teku današnjega dopoldneva so se na več mestih zgrnile skupine naše mladine, ki je postopala v primerih, kjer se je pojavila noša, ki ni v skladu z našimi običaji.

Tudi letos »Umetnostni teden« — Akcija za novo gledališko poslopje.

Danes dopoldne so se zbrali v gornjih prostorih pri »Orlu« člani Umetniškega kluba v Mariboru, da sklepajo o letošnjem Umetnostnem tednu. Sestanek je otvoril in vodil klubov predsednik dr. Snuderl, ki je s poročil navzočnemu članstvu sklepe klubovega odbora glede letošnjega Umetnostnega tedna. V zvezi z debato in spreminjalnimi predlogi so se glede drugega Umetnostnega tedna v Mariboru storili sledeči sklepi:

Letošnji Umetnostni teden bo od 4. do 10. decembra. Tudi letos bo v okviru tega tedna slikarska razstava, literarni in koncertni večer ter posebna dramska predstava v Narodnem gledališču. Pri tej predstavi se bo vprizorilo kakšno od ocenjenih del. Če bi takšnega ne bilo, pa primerna slovenska drama. V okviru Umetnostnega tedna bodo tudi letos razpisane posebne nagrade in je banska uprava tudi letos dovolila podporo 15.000 din. Predvidene so v vsaki stroki po dve nagradi in sicer prva po 2.000 din, druga pa po 1.500 din. V pošteve prihajajoča literarna, likovna in glasbena dela se morajo predložiti v določeni

nem terminu in sicer literarna do 4. novembra, specialno dramska in skladbe pa že do 15. oktobra t. l. Glede nagrad in ocenjevanja bodo odločale posebne žirije. V literarni žiriji so prof. dr. Anton Dolar, dr. Božo Vodušek, Lino Klasič. V glasbeni, ravnatelj Bajde, dr. Gregor in Gregor Zafošnik. V slikarski: dr. Sijance, F. R. Kos in Radivoj Rehar. Za igranje: vetregovec Majer, dr. Kralj in R. Rehar. V žiriji za določitev najboljšega dramskega dela sta poleg članov literarne režije še režiserja J. Kovič in V. Skrbinšek. Termin se ne bodo več spreminjali. Verjetno je, da se bo v primeru krajše najboljše ocenjene skladbe literarni večer združil s koncertnim.

Zatem je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje ustanovitve posebnega društva za novo gledališko poslopje. G. dr. Makso Snuderl je naglašal potrebo nove gledališke stavbe, ki jo Maribor nujno potrebuje že iz razlogov prestiža naše kulture, predvsem gledališke umetnosti. Zatem je poročal v daljših izvajanjih upravnik Narodnega gledališča dr. R. Brenčič, ki je opozoril na to, da je po mestni občini že določen prostor za novo gledališče, ki naj bi se zgradilo ob križišču Prešernove ter Razlagove ulice. Konkreten stalni dohodek, ki bi prišel v poštev kot nekakšna sigurna osnova, je gledališki dinar, ki se itak sme uporabljati le za materialne izdatke. Razen tega bi bilo treba misliti na pritegnitev občine, oziroma banovine ter drugih korporacij. Stavba novega gledališča naj bi bila zgrajena v takšnem slogu, ki bi dajal mariborski zunanji podobi nekaj izrazit značaj. Tudi naj bi se iz razlogov večjega odziva občinstva rezerviral le manjši prostor za višje sloje, dočim naj bi se pretežni del dvorane uredil za poset nižjih slojev. V smislu poteka debate pa zaenkrat ni prodrla misel ustanovitve posebnega društva za zgraditev novega gledališča, ampak se je izvolil poseben ožji odbor z upravnikom dr. Brenčičem kot načelnikom in gđeno Cerinškovo kot tajnico, ki naj izvede vse potrebne priprave za realizacijo tega načrta.

Koder in Pintarič v avtomobilu skozi Maribor.

Sinoči so bili Mariborčani ob državnem mostu in Glavnem trgu priča prevozu obeh zloglasnih razbojnikov Jožeta Kodra in Melhiorja Pintariča, ki so ju včeraj peljali na mesto polskavskih razbojništev. Ker so se proti večeru zbirali na mariborskem glavnem kolodvoru ljudje v veliki množici, da bi videli drzna rokovnjača, so orožniki ob vrnitvi z obema razbojnikoma izstopili že na tezenski postaji, nakar so oba spravili na tovorni avto in ju skozi mesto prepeljali v tukajšnje sodne zapore.

Razpust Društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru.

Sedaj pa je banska uprava razpustila omenjeno društvo in je mariborska policija društvene prostore v Narodnem domu zapečatila. V razpustitvenem odloku se navaja, da je sledil razpust zaradi tega, ker je društvo prekorajlo svoj delokrog.

SLABO KAZE

— Poslušajte, Lojzka! Če še enkrat doženem, da ste imeli v kuhinji vojaka, potem se bo seznanil tudi z menoj!
— Ne vem, gospa, ali bi Tone hotel! On pravi, da rdečelasih žensk niti videti ne mara.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par. davek 1 din; za hitro ali danes naslova 5 din; oamansi znesek 12 din

Mlad močan fant sposoben vsakega ročnega dela, išče primereno službo. Ponudbe pod »21letnik« na ogl. odd. Jutra.

Razno

Beseda 1 Din. davek 1 Din; za hitro ali danes oje naslova 5 Din. Naj manjši znesek 17 Din

KLIŠEJE

ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Inserrirajte v »JUTRO«!

Državna razredna loterija

Ker je spremenjeni loterijski načrt v preteklem 36. kolu s svojimi zanimivimi spremembami naletel na veliko odobravanje pri kupcih srečk, ker so bile vse srečke, vzete od strani pooblaščenih prodajalcev in njihovih preprodajalcev, razprodane, je Državna razredna loterija ta isti načrt pustila v veljavi tudi za nastopajoče 37. kolo srečk.

Srečke I. razreda 37. kola so gotove in dane v prodajo 13. septembra tega leta v 100.000 celih srečkah z zrebanjem in to:

- I. razred 12. oktobra 1938 leta
- II. razred 10. novembra 1938 leta
- III. razred 9. decembra 1938 leta
- IV. razred 13. januarja 1939 leta
- V. razred od 11. do vključno 22. februarja

v Beogradu in od 27. februarja do vključno 9. marca 1939. leta v Sarajevu.

Cena srečk za vsak razred je sledeča: ena cela srečka din 200.—, polovica srečke din 100.—, četrtnina srečke din 50.—.

Skupna vrednost vseh dobitkov znaša

din 64,991.000.—

V tem kolu je osem premij in to po
2,000.000.—, 1,000.000.—, 3 po 500.000.—,
1 po 400.000.— in 2 po 300.000.—.

Poleg teh premij pa je tudi ogromno število dobitkov in sicer po

200.000.—,	40.000.—,	15.000.—,
100.000.—,	35.000.—,	12.000.—,
80.000.—,	30.000.—,	10.000.—
50.000.—,	25.000.—,	itd.
50.000.—,	20.000.—,	

V najskrajnejšem primeru z možno združitvijo premije in dobitka v V. razredu lahko zadenete na eno samo srečko

Din 3,200.000.—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije. Srečke lahko dobite pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih srečk, ki so skoro v vsakem večjem kraju.

Pobljžja navodila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk državne razredne loterije pomore vsak posameznik poleg osebnih koristi, ki jih je lahko deležen, narodnemu gospodarstvu, obrtništvu, industriji in invalidom, ker se razdeli čisti dobiček od prodaje srečk v gori navedene svrhe.

Kupujte srečke državne razredne loterije!

Zrebanje se vrši 12. oktobra t. l. — Največji dobiček v najskrajnejšem slučaju

Din 3,200.000

Cena srečk: cela din 200, polovična din 100, četrtninska din 50.

Priporočila se

Glavna kolektura državne razredne loterije

»Vrelec sreče«, Alojzij Planinšek
Ljubljana — Beethovnova 14

Neštevite poklone

za Vaš izredni izgled boste prejeli, ako se boste posluževali KHASANA rdečila za ustne in za lice. KHASANA daje obrazu lepoto in mladostno svežost, ne da bi se slutila njega uporaba. Obe sta odporni proti slabemu vremenu, vodi in poljubom.

Za diskreten ton: Superb, za živahnije učinkovanje: Corail ali Carmin, za zagoreli izgled: Khasana-Soleil.

KHASANA